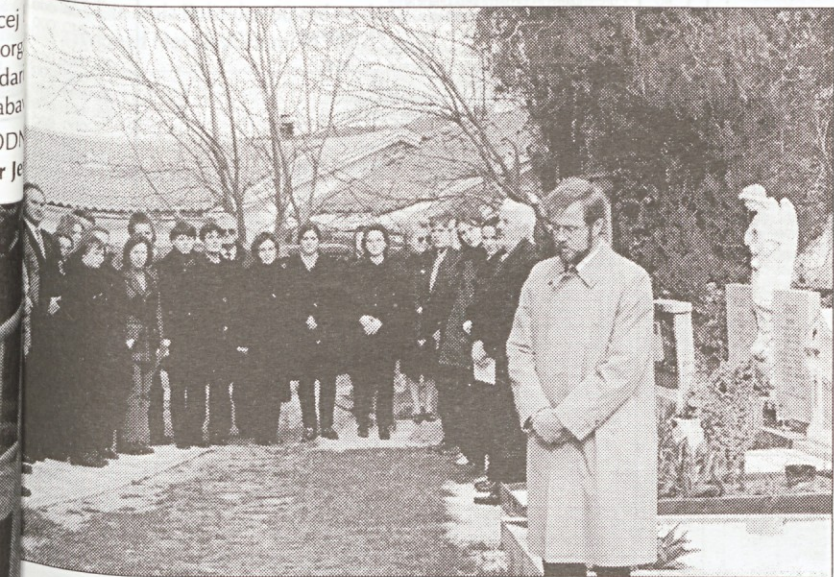

Poezija mističnega doživetja

Zveza kulturnih organizacij Ilirska Bistrica in družina Stegu sta 31. marca pripravili spominsko slovesnost ob predstavitvi pesniške zapuščine Vilija Steguja (1943-1989) z naslovom 'Ugašajoče svetle', ki jo je januarja letos s pomočjo ministrstva za kulturo izdalo Društvo 2000. Stegujevi verzi so najprej zazveneli na premskem pokopališču, pozneje pa še na Premskem gradu, kjer sta ob liku in delu pokojnega, Slovence skoraj neznanega pesnika spregovorila urednik zbirke in avtor spremnega besedila Peter Kovačič Peršin ter prof. Boža Breclj. Osrednjega ilirskobistriškega kulturnega dogodka v marcu sta se udeležila tudi dr. Janez Podobnik, predsednik Državnega zbora Republike Slovenije, ki je obljubil, da se bo zavzel za Premski grad, in dr. Janez Dular, bivši minister za kulturo. Poleg pesmi, ki sta jih prepevala Komorni dekleški zbor Ilirska Bistrica in Moški pevski zbor 'Sv. Anton' iz Trsta, so Stegujeve verze prebiral Franc Dolgan, Franc Gombač, ki si je s pesnikovim bratom Jožetom Stegum zamislil program prireditve, Simona Hočvar, Ana Ivančič, Jadranka Tomažič in Dušana Zlosel. Na sliki: Lojze Peterle je na premskem pokopališču občuteno spregovoril o prijatelju, sodelavcu in pesniku, ki bralce postavlja pred večna vprašanja, s katerimi se poezija ukvarja že od nekdaj. (Fotografija: Mateja Maraž)

Možnosti za mnoge!

O Notranjsko-snežniškem regijskem parku je bilo že veliko povedanega in napisanega, čeprav še vedno ni ustvarjen. Do vzpostavitve zavarovanega območja na tem delu Slovenije seveda ne more priti kar čez noč; do takrat se bodo morali načrtovalci, predlagatelji in lokalni prebivalci kot nosilci razvojnih in varstvenih interesov še velikokrat srečati zato, da bi odpravili del napačnih in zgrešenih predstav o tem, kaj zavarovano območje je in kakšne prednosti ali omejitve prinaša. Predstavniki ministrstva za okolje in prostor ter sodelavci podjetja Oikos iz Domžal, ki so se v sredo, 23. aprila, poleg občinske uprave in nekaterih predsednikov odborov in komisij občinskega sveta odzvali vabilu župana Stanislava Prosenja na eno izmed takšnih srečanj, so prisotne seznanili z informacijskim gradivom, ki ga je podjetje Oikos pripravilo po naročilu ministrstva z namenom, da bi odgovorilo na številna vprašanja v zvezi z ustanavljanjem zavarovanega območja. Pred ustanovitvijo parka bo torej potrebno izdelati načrt upravljanja, ki bo rezultat dogovorov med udeleženci v prostoru in ga bo možno spričo prilagajati spremembam v okolju in potrebam ljudi. "Šele tak dokument, ki ga bo podpiralo lokalno prebivalstvo," je poudaril Mladen Berginc, državni podsekretar v ministrstvu za okolje in prostor, "bo prava podlaga za ustanovitev regijskega parka."

Slovenija želi z ustanavljanjem regijskih parkov doseči vsaj dva cilja: ohraniti najbolj kvalitetne prostore ter izboljšati življenjske in delovne pogoje ljudi, ki v njih živijo. Prav zato jih umešča povsod tja, kjer so določena okolja prizadele slabe gospodarske razmere in negativna demografska slika. Do ustanovitve Notranjsko-snežniškega regijskega parka (tudi njegovo ime še ni določeno, verjetno pa bi mnogim v ilirskobistriški občini bolj ustrezalo, če bi se imenoval Snežniški regijski park) bo prišlo zaradi ohranitve in varovanja izjemne naravne in kulturne dediščine ter zagotovitve "trajnostnega razvoja" za domačine na območju šestih občin (Ilirska Bistrica, Cerknica, Logatec, Loška dolina, Pivka in Postojna). Vključeval bo strnjeno Snežniško javno gozdno območje, Planinsko in Cerkniško polje, dele Pivške kotline in Loške doline ter južna pobočja Slivnice (skupaj 76.710 hektarjev), pri čemer je treba poudariti, da meje še niso dokončne, da ne zajemajo celovitosti in zaokroženosti območja, da se izogibajo občinskemu središču in da jih bo treba uskladiti z interesi javnosti. Ker je v regijskih parkih za razliko od narodnih dovoljena gospodarska raba naravnih dobrin, bo to območje zavarovano za ohranjanje krajine in za rekreacijo, le manjši del (5%) naj bi bil nekoliko strožje varovan.

Glede na pomembnost in obširnost bo zakon o ustanovitvi Notranjsko-snežniškega regijskega parka poleg njegovega območja določil tudi pravila ravnanja,

upravljalca in način financiranja. Ustanovitelj bo moral upravljalcu parka zagotoviti določena sredstva iz državnega proračuna zato, da bo lahko opravljal svoje delo neodvisno in mu ne bo treba izkoriščati naravnih dobrin za opravljanje osnovne dejavnosti. Možnosti za nova delovna mesta in dodaten zaslužek je torej precej, saj bo vzpostavitev parka zahtevala določene naložbe v objekte in strokovnjake.

Notranjsko-snežniški regijski park je možen le ob upoštevanju naravovarstvenih ter razvojnih hotenj in potreb lokalnega prebivalstva. To je bila poleg dejstva, da je v sedanjih predlogih od šestih vključenega največ ozemlja ilirskobistriške občine in da bi morala imeti prav zaradi tega odločilno besedo za ali proti, ena izmed osnovnih ugotovitev vseh udeležencev srečanja, ki se zavedajo, da bo v parku prišlo do omejenega razvoja nekaterih in do boljših možnosti za razmah drugih gospodarskih dejavnosti. Če bo Notranjsko-snežniški park zaživel, se bodo precej izboljšali pogoji za razvoj pozabljenih obrti in takih oblik turizma (popotništvo, kolesarjenje, konjenišvo, jamarstvo), ki ne bodo pretirano obremenjevale ranljivih območij. Nesprejemljive industrijske, kmetijske in gozdarske dejavnosti bo treba zamenjati s takimi, ki ne bodo bremenile okolja, prebivalstvo pa s sistemom ugodnih kreditov, spodbud, nadomestil, olajšav in primerov iz drugih okolij prepričati, da bo z vzpostavitvijo parka imelo več koristi kot škode.

Negotova prihodnost Lesonita

28. marca so se v Ljubljani sestali minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja, predstavniki ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ter republiškega zavoda za zaposlovanje, direktor Splošne banke Koper Vojko Čok, poslanec državnega zbora in občinski svetnik Vladimir Čeligoj, predsednik Lesonitove uprave Marko Černetič ter predsednica nadzornega sveta Olga Hrvatin. Zaradi velikih likvidnostnih težav in slabega socialnega položaja 529 delavcev so se odločili, da bodo sanirali največje ilirskobistriško podjetje. Pri tem so poudarili, da je eden izmed osnovnih ciljev sanacije ohranitev kar največjega števila delovnih mest, Splošna banka Koper pa je obljubila kredit za izplačilo plač, nakup surovin in plačilo električne energije za nadaljnjo proizvodnjo. Rečeno je bilo, da bo občina pomagala Lesonitu z odložitvijo plačila porabljene vode in prispevkov za uporabo stavbnih zemljišč.

Kljub prizadevanju uprave so bili Lesonitovi delavci aprila v glavnem na čakanju, namesto pričakovane sanacije pa so se začele širiti govorice o tem, da je eden izmed upnikov sprožil stečajni postopek. Ugibanje je bilo konec na 29. seji občinskega sveta (sobota, 27. aprila), ko je svetnica Majda Primc, predsednica sindikata v Lesonitu, povedala, da je stečajni postopek s soglasjem ministra Metoda Dragonja tri dni prej sprožila Elektro Primorska Nova Gorica, ki ji Lesonit dolguje okrog 100 milijonov tolarjev za porabljeno električno energijo. Do začetka stečajnega postopka naj bi prišlo v roku 14 dni, če se ne bo nihče pritožil. Po njenih informacijah naj bi Lesonitova uprava ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve posredo-

vala seznam 200 presežnih delavcev, ki je nastal v nasprotju z zakonskimi določili in brez vednosti sindikata.

Člani občinskega sveta so v razpravi izrazili začudenje in zaskrbljenost nad tem, da se tako pomembne odločitve sprejemajo za zaprtimi vrati, saj je vsakomur jasno, kaj Lesonit pomeni za ilirskobistriško občino. Stanje v Lesonitu je kritično, so ugotavljali, neobveščenost pa ne more povzročiti spremembe na bolje, zato so kritizirali občinsko upravo in ji postavili zahtevo, da se poveže s pristojnimi ministri in z obema prokuristoma (Stojan Grilj, Marjan Seliškar), ki sta ju imenovala uprava in nadzorni svet v skladu s statutom delniške družbe 10. aprila. Župan Stanislav Prosen se ni strinjal z očitki svetnikov o tem, da si ni prizadeval za rešitev mučne situacije v Lesonitu, celo

več, saj je prav z njegovim prizadevanjem prišlo do prvega sestanka z ministrom Metodom Dragonjo v Ilirski Bistrici, ne tedaj ne pozneje pa ni nihče omenil stečaja. Zakaj ga v zadnjem obdobju niso vabili na pogovore, tega si tudi sam ni znal razložiti in čeprav je poskušal priti v stik z Lesonitovo upravo, od nje ni dobil nobenih informacij. Podobne se je zgodilo tudi poslancu državnega zbora in svetniku Vladimiru Čeligoju, ki o stanju v Lesonitu že od 28. marca ne ve ničesar.

Lesonit se je torej konec aprila znašel na razpotju, saj ima po mnenju izvedencev na voljo vsaj dve možnosti. Prva je dokončen stečaj enotne delniške družbe in ustanovitev novih ter donosnih podjetij, druga je stečaj skozi prisilno poravnavo, ki ji je, zaradi tega, ker je bolj ugodna za zaposlene, naklonjeno tudi ministrstvo za gospodarske dejavnosti, vendar bi se moral Lesonit v tem primeru dogovoriti z upniki.

O tem, kaj se je minister Metod Dragonja dogovoril na sestanku 30. aprila, na katerem sta bila prisotna tudi župan Stanislav Prosen in Nevenka Tomšič, načelnica oddelka za gospodarstvo in finance, pa bo povedal sam na seji ilirskobistriškega občinskega sveta, ki bo v soboto, 10. maja.

PONUDBA SKB banke

Potrošniška posojila za občane pri SKB banki

Kot občanom vam SKB banka omogoča pridobitev najrazličnejših potrošniških posojil, ki so dnevna in brez omejitve glede višine posojila.

Kratkoročna posojila:

- za nakup potrošnega blaga, plačilo storitev in potovanje ter pridobitev gotovine;
- če občan posluje z banko najmanj tri mesece pred najetjem posojila obrestna mera znaša 10 % + T ali D, v nasprotnem primeru pa 11 % + T ali D;
- posojilo se vrtača do 12 mesecev.

Dolgoročna posojila:

- za nakup avtomobila, garaž, blaga široke potrošnje, zemljišč in kmetijske mehanizacije, trajnih nasadov, nepremičnin in za izplačilo dednih deležev;
- posojilo na osnovi dolgoročnega varčevanja, vam nudimo po obrestni meri 10 % + T ali D, če svoj dohodek prejimate preko SKB banke več kot tri mesece znaša 11 % + T ali D, v nasprotnem primeru pa 13 % + T ali D;
- posojilo se vrača do pet let.

Stanovanjska posojila:

- za nakup stavbnega zemljišča in gradnjo stanovanjske hiše;
- obrestne mere za ta posojila znašajo od 9,5 % pa do 13,5 %.

Za vsa posojila razen za nakup avtomobila je obvezno poslovno sodelovanje z banko (prejemanje dohodka preko SKB banke, imetnik Eurocard kartice ali zaključeno namensko varčevanje). Posojila lahko zavarujete preko zavarovalne premije in s kreditno sposobnimi poroki.

Primeri izračunov posojila za nakup avtomobilov:

doba vračanja	znesek posojila SIT	anuiteta pri o. m. 11 % + T ali D	anuiteta pri o. m. 13 % + T ali D
60 mesecev	500.000,00	10.958,00	11.419,00
60 mesecev	1.000.000,00	21.915,00	22.873,00
60 mesecev	1.500.000,00	32.872,00	34.255,00
60 mesecev	2.000.000,00	43.829,00	45.673,00

Za podrobnejše informacije o posojilih se obrnite na Ekspozituro Ilirska Bistrica. Odgovore na vaša vprašanja pa vam bodo posredovali tudi na Zelenem telefonu 080 15 15.

SKB BANKA D.D.

Ekspozitura Ilirska Bistrica
Gregorčičeva 2
Tel.: 42 289
Faks: 42 370

Za Danes. In za Jutri.

Občinski proračun za leto 1997

ZAP. ST.	I. PRIHODKI PRORAČUNA	PLAN 1997
A	PRIHODKI ZA ZAGOTOVLJENO PORABO	
1	Davek od iger na srečo	777. 600
2	Davek od dediščin in daril	4. 213. 600
3	Posebna taksa na igralne avtomate	11. 612. 900
4	Davek na promet nepremičnin	8. 513. 400
5	Prihodki od dohodnine	355. 736. 000
6	Upravne takse	50. 000
7	SKUPAJ OD 1 - 6	380. 903. 500
	Dopol. sredstva RS za fin. izravnavo	189. 564. 500
	PRIHODKI ZA ZAGOTOVLJENO PORABO	570. 468. 000
B	PRIHODKI ZA DRUGE NALOGE	
1	Republiška sredstva za investicije	20. 000. 000
2	Republiška sredstva za inv. OŠ Kuteževo	
3	Sredstva za odpravo posledic element. nesreč	
4	Davek od premoženja	1. 700. 000
5	Krajevna taksa	200. 000
6	Pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest	7. 900. 000
7	Komunalne pristojbine	42. 000. 000
8	Taksa od reklamnih napisov	1. 000. 000
9	Odškod. za sprem. namemb. kmetijskih zemljišč	1. 250. 000
10	Drugi prihodki: lok. dok., Alpe-Adria, Pospeš. center, zunanji VVO, blag. rez., vzaj. komp. ...	5. 200. 000
11	Prihodki od obresti, vračila oskrbnin, pomoči na domu, vračilo kred. drob. gosp.	10. 000. 000
12	Povračila obratovnih stroškov	5. 600. 000
13	Rep. sredstva za demografsko ogrožena področja	6. 800. 000
14	Republiška sredstva za kanalizacijo - PHARE	63. 000. 000
15	Repub. sredstva za projekt komunal. čist. naprave - PHARE	26. 250. 000
16	Taksa za obremenjevanje odpadnih voda	17. 412. 000
17	Rep. sredstva za sanacijo uničenih in poškodovanih cest	
18	Prodaja premoženja - poslovnih prostorov - opreme	6. 200. 000
19	Pror. rezerva za pokrivanje primanjkljaja	500. 000
20	Sredstva požarnega sklada	3. 660. 000
21	Najemnina od poslovnih prostorov - KSP	12. 009. 429
	Najemnina od posl. pr. občinske stavbe	10. 130. 000
	PRIHODKI ZA DRUGE NALOGE	240. 811. 429
C	STANOVANJSKI TOLAR	
1	Sredstva od prodaje stanovanj	12. 940. 000
2	Vračilo depozita z obrestmi	
3	Odplačilo kreditov od občanov	4. 017. 000
4	Najemnina od občinskih stanovanj	18. 979. 898
	PRIHODKI STANOVANJSKEGA TOLARJA	35. 936. 898
D	SREDSTVA STAVBNIH ZEMLJIŠČ	
1	Nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč	39. 000. 000
2	Prodaja zemljišč	4. 000. 000
3	Najemnine zemljišč - Sviščaki	400. 000
4	Komunalni prispevek investitorjev	3. 500. 000
5	Nadomestilo za degrad. in uzur. prostora	150. 000
	PRIHODKI STAVBNIH ZEMLJIŠČ	47. 050. 000
	PRESEŽEK PRIHODKOV PRETEKLEGA LETA	69. 831. 017
	PRIHODKI SKUPAJ	964. 097. 344

Občinski svet Občine Ilirska Bistrica je na 5. nadaljevanju 28. seje (torek, 8. aprila) sprejel Odlok o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 1997. Proračun občine je pripravljen na osnovi veljavne zakonodaje ter meril za zagotovljeno porabo za leto 1996. Merila za leto 1997 še niso oblikovana oziroma usklajena v okviru globalne bilance republike, ker republiški proračun še ni sprejet. Po teh izhodiščih Občina Ilirska Bistrica razpolaga s 570 milijoni tolarjev zagotovljene porabe.

V letošnjem letu bo Občina Ilirska Bistrica pridobila namenska sredstva iz programov PHARE, s katerimi bo izvedla kanalizacijo Sušec in Gabrije ter sanirala kanalizacijo v Cankarjevi ulici. Vrednost celotne naložbe znaša 107 milijonov tolarjev in bo delno pokrita z namenskimi sredstvi, delno pa iz proračuna občine, v katerega so vključena tudi sredstva od takse za obremenjevanje odpadnih voda, ki jo porabniki vode plačujejo državi. Iz programa PHARE bodo v letošnjem letu pridobljena tudi sredstva za izdelavo projektov komunalne čistilne naprave v višini 26 milijonov tolarjev.

V letošnjem letu bo občina prijavila na republiške razpise tudi vrsto drugih programov (predvsem programe vodooskrbe in cestne infrastrukture). V primeru odobritve prijavljenih programov bo potrebno v rebalansu proračuna zagotoviti sorazmerni delež za pokrivanje investicij.

Ministrstvo za šolstvo in šport namenja sredstva za nadaljevanje investicije v Osnovno šolo Podgora Kuteževo v višini 20 milijonov tolarjev, enak delež je zagotovljen v proračunu občine. Občinska uprava išče rešitve, da bi v novem šolskem letu spravila v funkcijo učilniški del investicije ter tako omogočila šoli prehod na enozimski pouk.

V integralni proračun so vključena tudi sredstva od najemnin poslovnih prostorov ter stanarine od občinskih stanovanj, ki so v celoti namenjene

za vzdrževanje poslovnega in stanovanjskega fonda, medtem ko se sredstva od najemnin občinske stavbe namenijo za pokrivanje drugih proračunskih potreb. Za investicije na stanovanjskem področju je dodatno namenjenih 7,5 milijona tolarjev.

V proračun za leto 1997 so prenesena tudi neporabljena sredstva iz preteklega leta v višini 69,8 milijona tolarjev.

Obseg celotnega proračuna za leto 1997 znaša 964 milijonov tolarjev.

Občinski svet je sprejel varianto proračuna, po kateri je normativna poraba vsem dejavnostim (razen področja komunalne, stanovanjskega področja, področja občinske uprave in organov ter področja kulture) zmanjšana za 3%. S temi sredstvi se pokriva programi, ki v proračunu nimajo virov (kmetijstvo, drobno gospodarstvo, sofinanciranje političnih strank, krajevnih skupnosti, promocija občine, dotacije župana, investicije na področju zdravstva, šolstva, kulture, oblikovanje obvezne rezerve ...). Glede na dejstvo, da je občinska uprava že v osnutku proračuna predlagala nižjo rast zagotovljene porabe (5%) kot je predvidena s strani republike (9%), bo dodatno znižanje normativne porabe za 3% pomenilo izpad sredstev, ki jih bo potrebno zagotoviti z rebalansom proračuna.

Sredstva proračuna so namenjena za pokrivanje različnih dejavnosti oziroma področij.

ZAP. ST.	II. ODHODKI PRORAČUNA	PLAN 1997
A	TEKOČI DEL SREDSTVA ZA DELO UPRAVE	
1	Plače upravnega organa:	
a)	bruto plače	37. 315. 700
	rezervirana sredstva za bruto plače	2. 650. 300
b)	prisp. delodajalca	7. 960. 000
2	Drugi osebni prejemki	5. 200. 000
3	Materialni in drugi stroški	
-	materialni stroški in amortizacija	21. 436. 000
-	štipendiranje	581. 000
-	stroški delovanja lokalne samouprave	6. 700. 000
		81. 843. 000
	SREDSTVA ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE	
4	Sredstva za zaščito in reševanje	6. 305. 927
5	Sredstva za protipožarno varnost	16. 921. 000
6	Razporeditev sredstev požarnega sklada	3. 660. 000
		26. 886. 927
	SREDSTVA ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA	
7	Varstvo kmetijskih zemljišč - iz tekoč. sredstev	1. 250. 000
	Varstvo kmet. zemljišč - neporab. sred. iz leta 1996	2. 550. 508
8	Pospeševanje kmetijstva	
-	sofinanciranje programov KSS	1. 198. 900
-	strategija razvoja kmetijstva	2. 000. 000
-	izdelava sistema blagovne znamke	1. 500. 000
-	pospeševanje razvoja kmetijstva iz leta 1996	4. 449. 492
-	pospeševanje razvoja kmetijstva iz tekočih sredstev	3. 000. 000
-	Dežurna služba Veter. zavoda	1. 400. 000
		17. 348. 900
	SREDSTVA ZA DRUŽBENE DEJAVNOSTI	
9	Izobraževanje	73. 348. 664
10	Otroško varstvo	88. 123. 000
11	Socialno varstvo	72. 807. 000
12	Kultura	26. 393. 000
13	Šport	12. 742. 000
14	Zdravstvo	10. 032. 000
15	Humanitarne organizacije in društva	
		283. 445. 664
	GOSPODARSKA INFRASTRUKTURA	
16	Področje komunalne	
-	plačilo komunalnih storitev v mestu	20. 770. 000
-	plačilo komunalnih storitev v vaseh	16. 376. 000
-	plačilo skupnih komunalnih zadev	7. 065. 000
-	analiza vode (Zdravstveni dom)	700. 000
-	vzdrževanje železniških prehodov	1. 000. 000
-	javna dela	4. 000. 000
-	sanacija divjih odlagališč	2. 000. 000
-	preplastitev mestnih in vaških ulic	7. 000. 000
	Skupaj komunalna infrastruktura	58. 902. 000
	Področje cestne infrastrukture	
-	Sredstva za vzdrževanje gozdnih cest	2. 172. 910
-	iz prihodkov preteklega leta	7. 900. 000
-	iz prihodkov tekočega leta	39. 549. 000
	Vzdrževanje lokalnih cest in zimska služba	
	Skupaj cestna infrastruktura	49. 621. 910
	Področje javne razsvetljave	
-	Plačilo javne razsvetljave	22. 000. 000
		130. 523. 910
	SREDSTVA ZA POSPEŠ. RAZVOJA DROB. GOSPODARSTVA	
20	Plasma za pridobitev kreditov	12. 000. 000
21	Tekoči stroški iz naslova pospeševanja	141. 000
		12. 141. 000
	DRUGE JAVNE POTREBE	
22	Financiranje političnih strank	2. 333. 220
23	Sredstva za delovanje KS	12. 133. 500
24	Obresti od kreditov za gosp. infrastrukturo	911. 100
25	Cenitve neprem., geod. stor. in drugi manjši stroški	870. 000
26	Provizija za pobiranje komunal. takse in stor. carini	3. 700. 000
27	Turistična promocija občine	2. 000. 000
28	Dotacije oz. finanč. pomoči župana	1. 864. 000
29	Sredstva SPV	300. 000
30	Sofinanciranje smučišč na Sviščakih	2. 400. 000
31	Sredstva pospeševalnega centra	1. 500. 000
32	Sredstva za prireditve ob praznikih	500. 000
33	Repub. sredstva za odpravo element. nesreč	8. 154. 314
		36. 666. 134
	STANOVANJSKA SREDSTVA	
34	Odvod kupnin v repub. stan. in odškod. sklad	3. 850. 000
35	Provizija, zavar. kreditov in dr. bančni stroški	140. 000
36	Obresti od stanov. kreditov	5. 000. 000
37	Sredstva za vzdrževanje stan. fonda	27. 892. 237
		36. 882. 237
	SREDSTVA ZA VZDRŽEVANJE POSLOVNIH PROSTOROV	
38	Sredstva za vzdrževanje poslovnih prostorov	13. 796. 330
	SKUPAJ TEKOČI DEL	639. 534. 102

Področje izobraževanja - zagotavlja se sredstva za materialne stroške in investicijsko vzdrževanje osnovnih šol. V letošnjem letu je predvidena zamenjava strehe Osnovne šole R. Ukoviča Podgrad - planirana sredstva 73 milijonov tolarjev.

Področje predšolske vzgoje - pokriva se plače zaposlenih ter materialni stroški vrtcev - planirana sredstva 88 milijonov tolarjev.

Področje socialnega varstva - sredstva so v glavnini namenjena za oskrbnine v domovih za starejše občane, za dejavnost Centra za socialno delo (20% dejavnosti pokriva občina, 80% pa republiški proračun), izvajanje pomoči na domu, subvencioniranje stanarin občanom in druge programe (enkratne pomoči, javna dela, humanitarne dejavnosti) - planirana sredstva 26 milijonov tolarjev.

Področje kulture - sredstva so namenjena za financiranje dejavnosti

matične knjižnice in Zveze kulturnih organizacij Ilirska Bistrica (materialni stroški strokovne službe ter sredstva za dejavnost klubov in društev s področja kulture) - planirana sredstva 26 milijonov tolarjev.

Sredstva za šport so namenjena za dejavnost društev s področja športa in za stroške strokovne službe Športne zveze Ilirska Bistrica - planirana sredstva 12,7 milijonov tolarjev.

Področje zdravstvenega varstva obsega zagotavljanje zdravstvenega zavarovanja občanov brez dohodkov ter plačilo mrliško ogledne službe - planirana sredstva 10 milijonov tolarjev.

Občina je dolžna skrbeti za požarno varnost v občini ter za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, za kar je namenjenih 25 milijonov tolarjev.

Za delo uprave in delovanje lokalne samouprave je namenjenih 81 milijonov tolarjev.

ZAP. ST.	II. ODHODKI PRORAČUNA	PLAN 1997
B	INVESTICIJSKI DEL INV. IN INV. VZDRŽ. V GOSP. INFRASTRUKTURO	
38	Investicije v komunalno gospodar.	
39	- sofinanciranje KS	7. 809. 000
	- izgradnja kanalizacije Sušec	26. 231. 000
	- izgradnja kanalizacije v Cankarjevi ulici	24. 528. 000
	- izgradnja kanalizacije Gabrije	29. 662. 000
40	- urbanizem in prostorsko planiranje	3. 298. 000
41	- projekti in geod. posnetki pokopališč	2. 500. 000
42	- izgradnja pokopališč v II. Bistrici - žarni grobovi	9. 240. 000
	- izgradnja oz. sanacija vaških pokopališč	15. 517. 000
43	- projekt komunalne čistilne naprave - PHARE	26. 250. 000
44	- investicija v gasilski dom	2. 000. 000
45	- ureditev lokalnih cest - republiška sredstva	21. 800. 000
	- ureditev lokalnih cest - občinska sredstva	13. 191. 000
46	- izdelava projektov za urejanje cest	13. 191. 000
47	- sanacija poškodovanih in uničenih cest	1. 090. 000
48	- rezerva za investicije po sklepu občinskega sveta	1. 000. 000
		186. 116. 000
	INV. IN INV. VZDRŽ. V DR. DEJAVNOSTIH	
49	Na področju zdravstva	
-	nadalj. laboratorija in Zdravstvene postaje Podgrad	
a)	občinska sredstva	8. 000. 000
b)	republiška sredstva	
50	Na področju izobraževanja	
-	izgradnja OŠ Podgora Kuteževo - republiška sredstva	20. 000. 000
-	izgradnja OŠ Podgora Kuteževo - občinski delež	20. 000. 000
51	Na področju kulture	
-	investicije iz sredstev tekočega leta	5. 612. 664
52	Na področju športa	
-	iz republiških sredstev	7. 628. 180
-	iz občinskih sredstev - sofinanc. delež	1. 400. 000
-	tehn. dokumentacija za ured. šport. objektov	1. 481. 000
		65. 521. 844
	INV. IN INV. VZDRŽ. V DRŽ. ORGANIH	
53	Investicije v občinski upravi	6. 754. 000
		6. 754. 000
	SREDSTVA ZA UREJANJE STAVBNIH ZEMLJIŠČ	
54	- teh. dokument. Jas. pila in zašč. pov. reke Reke	2. 620. 000
55	- Studija za izg. centralne čistilne naprave	1. 614. 400
56	- povezava vod. omrežja reg. c. - OIC	7. 121. 000
57	- ureditev geodetskega stanja v občini	2. 500. 000
58	- sredstva za investicije v KS	9. 191. 000
59	- izgradnja kanalizacije Gabrije	20. 338. 000
60	- delno pokrivanje prekor. LC M. Bukovica-Studena Gora	2. 966. 000
61	- provizija za pobiranje nadomestila	1. 900. 000
		48. 250. 400
	SKUPAJ INVESTICIJSKI DEL	306. 624. 244
	C. REZERVE	4. 821. 000
	II. SKUPAJ ODHODKI PRORAČUNA	950. 997. 344
	III. PRO. PRE. OZ. PRIMANJK. PO BILANCI PRIH. IN ODHODKOV	13. 100. 000
	IV. ZADOLŽEVANJE	
1	V. ODPLAČILO DOLGA	
2	Od kreditov za komunalno infrastrukturo	7. 700. 000
	Od kreditov za stanovanjske namene	5. 400. 000
	SKUPAJ	13. 100. 000
	VI. PRESEŽEK PO RAČUNU FINANCIRANJA	(13. 100. 000)
	VII. PRESEŽEK OZ. PRIMANJKLJAJ PRORAČUNA	

Za pospeševanje kmetijstva je namenjenih 17 milijonov tolarjev.

Za komunalne storitve v mestu in na vaseh je s proračunom predvidenih 59 milijonov tolarjev, in sicer za: vzdrževanje javnih površin (nabava, vzdrževanje in obnova košaric za odpadke, čiščenje in pometanje ulic, odstranjevanje plevela, krpanje asfalta, prometno signalizacijo, vzdrževanje občestne kanalizacije), pregled in popravilo hidrantov, krasitev mesta in ostalih naselij, stroške zimске službe, plakativiranje neprofitnih prireditev, razne čistilne akcije, zbiranje in odvoz odpadkov skupne rabe, stroške analize vode, vzdrževanje železniških prehodov, izvajanje javnih del, sanacijo divjih odlagališč ter preplastitev mestnih in vaških ulic.

Za stroške javne razsvetljave je predvidenih 22 milijonov tolarjev.

Skoraj 50 milijonov tolarjev je načrtovanih za vzdrževanje lokalnih in gozdnih cest.

Za pospeševanje razvoja drobnega gospodarstva občina namenja 12 milijonov tolarjev, ki jih bo deponirala pri banki. Na podlagi depozita bo na voljo 110 milijonov sredstev za pospeševanje in razvoj drobnega gospodarstva, podjetništva in turizma v občini. Sklep o razpisu sredstev je bil 21. marca 1997 objavljen v Uradnih objavah Primorskih novic.

Iz proračuna občine se zagotavlja tudi sredstva za druge javne potrebe, kot so: sofinanciranje političnih strank, funkcioniranje krajevnih skupnosti, turistična promocija občine, razne dotacije oziroma pomoči, ki jih deli župan, vzdrževanje naprav na Sviščakih in drugo.

Več kot 30% celotnega proračuna je namenjenih za investicije.

Poleg že zgoraj omenjene izgradnje kanalizacije in izdelave projektov komunalne čistilne naprave so investicije v krajevnih skupnostih namenjene 17 milijonov tolarjev življenjskega denarja, načrtovane so nadaljevanje izgradnje pokopališč Ilirski Bistrici (žarni grobovi) v višini 9 milijonov tolarjev ter izgradnja doma sanacija vaških pokopališč v višini 15,5 milijonov tolarjev. 38 milijonov tolarjev je predvidenih za investicije v cestno infrastrukturo v okviru investicij na področju gozdarske infrastrukture je predvidena povezava vodovodnega omrežja regionalne ceste do obrtno industrijske cone v Trnovem.

Na področju družbenih dejavnosti pa so poleg sredstev za nadaljevanje izgradnje Osnovne šole Podgora Kuteževo predvidena sredstva za investicije v zdravstvo v višini 8 milijonov tolarjev (laboratorij v Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica in zdravstvena postaja v Podgradu), investicije v kulturi v višini 7,628 milijona tolarjev (nadaljevanje izgradnje matične knjižnice) ter investicije na področju športa, kjer je predvidena izgradnja sanitarij v telovadnici Osnovne šole A. Žnidarskega, ki zaradi neugodnih vremenskih razmer ni bila realizirana že v preteklem letu (planirana sredstva 2,4 milijona tolarjev). Iz proračuna je dodatno namenjen še drugi milijon tolarjev za izdelavo tehnične dokumentacije za ureditev športnih objektov.

Pričakuje se, da bodo merila za leto 1997 prinesla višjo zagotovljeno porabo, ki bo omogočila pokrivanje načrtanih nalog tako na področju zimске porabe, kot na področju investicij.

NALOŽBE

Nova cesta v Novo vas

Tako obsežnih del pri posodabljanju cest v ilirskobistriški občini ni bilo že vrsto let. V maju naj bi se z državnim denarjem končala dela na nekaterih regionalnih cestah (prenovitev odseka od Ilirske Bistrice do Dobropolja ter od Prelož do Pregarij, posodobitev mostov pri Trpčanah, Kuteževem in Novokračinah), občina pa je letos bogatejša za prenovljen del lokalne ceste Mala Bukovica-Starod med Malo Bukovico in Studeno goro (3,8 km) ter asfaltno povezavo med Novokračinami in Novo vasjo.

Cesta od Novokračin do Nove vasi bi morala biti končana že lani. Dela v vrednosti 17,9 milijona tolarjev, ki jih je opravila ilirskobistriška enota SGP Primorje Ajdovščina, so se zavlekla v letošnje leto zaradi vodovodnih cevi, položenih pod 1.768 metrov dolgim cestniščem, ki ga je bilo treba še ugraditi.

Potem ko so Novovlašani (trenutno jih v desetih hišnih številkah živi 13, od tega v eni družini dva predšolska otroka) dobili telefon in lanskega septembra vodovod, se jim je z besedami Josipa Štembergerja, predsednika Sveta Krajevne skupnosti Novokračine, izpolnila še ena velika želja - asfaltirana cesta

do Novokračin, ki jo je v petek, 25. aprila, slovesno odprl župan Občine Ilirska Bistrica Stanislav Prosen. Po njegovem je bil že skrajni čas, da je asfalt prišel tudi v Novo vas, čeprav veliko prepozno. Izrazil je upanje, da bo mogoče prav cesta popravila napake družbe, ki se v preteklosti ni najbolj zavzemala za ohranitev podeželja, saj so morali ljudje zaradi zasluzka odhajati drugam.

Življenje se počasi vrača tudi v najbolj odročne predele ilirskobistriške občine, ki si prizadeva, da bi uresničila program asfaltiranja lokalnih cest do vseh vasi in zaselkov. Letos naj bi cesti Mala Bukovica-Starod dodali še 800 m dolg odsek od Studene gore do Pavlice, tako da bodo brez asfaltno povezave z občinskim središčem ostali le še trije manjši zaselki (Fabci, Podstenjšek in Brce).

AKTUALNO

Pozeba sadnega drevja

Tako nizkih temperatur, kot so bile aprila letos, strokovnjaki ne pomnijo vsaj štiri desetletja, pozeba pa je, tako kot januarja žled, povzročila največ škode na Primorskem. Prizadeto je zlasti sadno drevje v brkinskih sadovnjakih.

Posebna komisija (Anton Šircelj, Vjanek Vičič in Daniela Lovrečič), ki jo je imenoval župan Stanislav Prosen, si je 23. aprila ogledala stanje na terenu in ugotovila, da so intenzivni nasadi sadnega drevja (jablane, orehi, češnje in hruške) utrpeli 90- do 100-odstotno škodo, delež ocenjene škode v starejših in manj negovanih nasadih pa se giblje od 30 (jablane) do 40 odstotkov (češnje). Dokončna škoda bo po mnenju komisije znana okoli 15. maja, ko bo minila nevarnost pozebe.

Letos je bila pomlad zelo zgodnja. Sadno drevje je začelo zaradi visokih temperatur v marcu odganjati cel mesec prej kot običajno, zato so posledice aprilskih ohladitev še toliko večje. Na področju med Harijami, Zarečjem in Brkami, ki leži na nadmorski višini 450 metrov in kjer je urejenih 8 od 25 hektarjev intenzivnih nasadov jablan v občini, je bila 17. aprila izmerjena temperatura celo -6,5 stopinj Celzija, kar je usodno vplivalo na zgodnje sorte, čeprav je mrzav prizadel tudi višje lege in starejša, slabše oskrbovana drevesa, ki jih je v občini okoli 85 tisoč. Cvetovi sadnega drevja v intenzivnih nasadih so zaradi pozebe odmrli, letošnji pridelek pa je skoraj popolnoma izgubljen.

Drevesa so torej prizadeta, vendar bodo preživel. V intenzivnih nasadih bo oskrbovanje potekalo kot običajno: škropljenja bo zaradi izpada pridelka manj, več pa bo obrezovanja pozebljenih in odmrljenih delov. Kmetje, predvsem tisti, ki se ukvarjajo samo s sadjarstvom, bi po mnenju strokovnjakov najbolj potrebovali podporo do naslednjega pridelka. Država je prizadetim občinam v zadnjih letih sicer namenjala določena proračunska sredstva za odpravo posledic naravnih nesreč, vse več pa je tistih, ki so prepričani, da bi bilo za kmete veliko bolje, če bi jim delno regresirala zavarovalne premije, saj tudi v primeru pozebe, ki je res bolj redek pojav, ne bi ostali brez zavarovalnine.

GOSPODARSTVO

Poslovanje gospodarskih družb v Občini Ilirska Bistrica

V Občini Ilirska Bistrica je zaključni račun za leto 1996 oddalo 157 gospodarskih družb. Od teh je 5 velikih, 4 srednje, ostale pa so majhne. V vseh družbah je bilo za-poslenih 2.206 delavcev, 66% vseh zaposlenih je v petih velikih družbah.

GOSPODARSKE DRUŽBE			ZAPOSLENI	
Velikost	število	delež v %	število	delež v %
Majhna	148	94,3	426	19,3
Srednja	4	2,5	333	15,1
Velika	5	3,2	1.447	65,6
SKUPAJ	157	100,0	2.206	100,0

Podjetja so imela skupaj 18.561 milijonov SIT prihodkov, kar je 12,9% več kot leta 1995. Na domačem trgu so se prihodki povečali za 21,7%, v izvozu pa za 5,1%. Prihodkov od financiranja in obresti, izrednih in drugih prihodkov je manj kot v predhodnem letu. Podatki o izvozu in uvozu so vedno manj primerljivi, ker statistika beleži iz-voznike ali uvoznike po njihovem sedežu, naša podjetja pa izvažajo in uvažajo preko podjetij s sedežem v drugih krajih.

Odhodkov je bilo žal precej več kot prihodkov. Znašali so 19.008 milijonov SIT ali 14,5% več kot leta 1995. Največ je bilo stroškov blaga, materiala in storitev, in sicer 13.042 milijona SIT ali 14,7% več kot leta 1995; stroški dela (plače ...) so porasli za 9,1%, amortizacija za 24,6%. Pomembni so še odhodki financiranja, ki so znašali 794 milijonov SIT in so porasli za 9,2%.

Razvidno je, da je odhodkov za 447 milijonov SIT več kot prihodkov, kar predstavlja tudi konsolidirano izgubo v Občini Ilirska Bistrica. Podjetja so pridelala za 601 milijonov SIT izgub, vendar pa tudi 141 milijonov SIT dobička. Izgube imajo indeks 220, do-biček pa 153 glede na leto 1995.

ZNESKI V MIO SIT			INDEKS
	1995	1996	1996/95
Prihodki	16.435	18.561	112,9
Odhodki	16.605	19.008	114,5
Čisti dobiček	92	141	152,9
Čista izguba	273	601	220,0

Poslovanje se je lani občutno poslabšalo, vendar pa v enakem trendu kot v celi državi. Žal so stroški preveč porasli, da bi lahko računali na kakršnekoli naložbe, ki bi omogočile nadaljnji razvoj. V odhodkih je res 5,3% amortizacije (9.016 milijonov SIT), kar je več od povprečja, vendar pa to celotnega stanja ne more popraviti. Gospodarska politika bistriški strukturi gospodarstva ni naklonjena. Drag kapital (odhodkov od financiranja je bilo kar za 794 milijonov SIT), odnos do izvoznikov in visoke dajatve, poleg lastnih slabosti, še poslabšujejo stanje. Seveda strukture gospodarstva ni mogoče spremeniti na hitro, vendar pa je treba omeniti, da je predvsem možnost zasebnih naložb v trgovino in turizem, izraba ugodne lege in bližine velikih mest (Reka, Trst, Ljubljana) ter obmejne trgovine s Hrvaško premalo izkoriščena.

Sicer pa je v celi notranjsko-kraški regiji (5 občin) opazna rahla gospodarska rast. Prihodki so porasli za 15%, odhodki pa za 14%, čisti dobiček je večji za 36% in ga je za 1.228 milijonov SIT, izgube pa so 17,5% manjše kot leto poprej in znašajo 1.877 milijonov SIT. Izgub je torej še vedno za 650 milijonov SIT več kot dobička, vendar pa je to še enkrat manj kot leta 1995.

Marjan Tiselj

RAZPIS

Ogrevanje z okolju prijaznimi viri

Medtem ko je proces prehajanja iz okolju neprijaznih virov ogrevanja na ogrevanje z okolju bolj prijaznimi gorivi v razvitih zahodnih državah skorajda zaključen, v Sloveniji kar petina gospodinjstev še vedno uporablja okolju neprijazne ogrevalne vire, zlasti drva, lesne odpadke in mazut. Edina rešitev za zmanjšanje onesnaženosti zraka je torej prehod na drugačne ogrevalne vire, zato je začel Ekološko razvojni sklad Republike Slovenije ponujati ugodne kredite vsem fizičnim in pravnim osebam, ki živijo ali delajo v objektih, v katerih uporabljajo okolju škodljiva goriva in nameravajo zamenjati dosedanje kurjavo za ekološko sprejemljivi viri energije (zemeljski ali utekočinjeni naftni plin, kurilno olje, toplotna črpalka, solarna energija ali navezava na daljinsko ogrevanje) kjerkoli na ozemlju Republike Slovenije.

Na osnovi nacionalnega ekološkega projekta, ki ga že vrsto let razvija ministrstvo za okolje in prostor, je Ekološko razvojni sklad Republike Slovenije pridobil kredit Svetovne banke, ki je namenjen za prehod na čiste vire energije. Razpisani znesek je 1,2 milijarde tolarjev, kredit pa lahko prejmejo vsi kreditno sposobni prebivalci Slovenije, ki se odločijo za predelavo. Po zagotovilih sklada pri tem ni pomembno, kdaj oddajo vlogo, kajti sredstev je dovolj za vse zainteresirane. S krediti je mogoče financirati 80% stroškov prehoda z ogrevalnih sistemov, ki uporabljajo trdna goriva in težka olja. Poleg tega je mogoče dodatno namestiti ogrevalni sistem za izkoriščanje obnovljivih virov energije, ki zmanjšujejo emisije škodljivih snovi v ozračje ne glede na to, kakšno gorivo se uporablja za osnovno ogrevanje.

V prvem polletju leta 1997 je obrestna mera 5,5%, kar je veliko manj kot pri komercialnih

kreditih; občani lahko dobijo največ 1,1 milijona tolarjev kredita, samostojni podjetniki (za poslovne prostore) 6 milijonov, pravne osebe pa 55 milijonov. Odplačilni rok za te kredite je do šest let (za pravne osebe do deset let), kredite pa je treba zavarovati pri zavarovalnici. Sklad vse zainteresirane še posebej opozarja na možnost ugodnega kreditiranja javnih ustanov (šole, vrtci, občine, komunalna podjetja itd.), ki imajo možnost zavarovanja kreditov z bančno garancijo ali tržno zanimivo hipoteko na lasten ali garantov objekt.

Odločitev za čiste vire energije ima številne prednosti, najpomembnejša pa je gotovo udobje oziroma enakomerno ogrevanje vseh bivalnih prostorov, taki sistemi pa postajajo tudi cenovno vse bolj konkurenčni. Razpisno dokumentacijo, obrazce za prijavo in informacije dobite v ilirskobistriški enoti Splošne banke Koper, Bazoviška 18, tel. 41-981 (Irena Možina).

ONESNAŽEVANJE

V breznu so našli 25 ton umetnega gnojila

Sredi aprila se je šest osnovnošolcev spustilo v brezno Golobinjica pri Podgradu. Tokratna raziskava brezna, znanega iz številnih pripovedovanj starejših vaščanov, še zdaleč ni bila prva, v marsičem pa edinstvena. Osnovnošolci so poleg stare vojaške čelade in nekaj živalskih kosti našli čudne vreče, v katerih je bila siva snov. Kmalu za njimi (18. aprila) so se v brezno spustili člani Jamarskega društva Dimnice iz Kopra in v globini 17 metrov našli na tri metre visok in štiri metre širok kup superfosfatnega gnojila, ki ga je izdelala Tovarna Zorka iz Šabca.

Po posvetovanju z jamarji je Drago Jagodnik, predsednik Krajevne skupnosti Podgrad, obvestil policijo in pristojne službe, saj nihče ni mogel zatrditi, da gnojilo ni onesnažilo podtalnice. Čez nekaj dni (21. aprila) so si brezno ogledali strokovnjaki iz Inšpektorata Republike Slovenije za okolje in prostor, direktor kopske izpostave ministrstva za okolje in prostor ter sodelavci Inštituta za raziskovanje Krasa Postojna, ki so ocenili, da je v breznu kar 25 ton umetnega gnojila. Po preiskavi kupa so ugotovili, da do večjega spiranja gnojila v podtalnico ni prišlo zaradi tega, ker so polietilenske vreče v večini primerov ostale nepoškodovane. Začetna bojazen, da je gnojilo onesnažilo izvir reke Rižane, čeprav brezno ne leži neposredno v mejah njenih varstvenih pasov, je bila torej odveč. To so potrdile tudi analize Zavoda za zdravstveno varstvo Koper, saj niso kazale povišanih vrednosti fosfatov. Strokovnjaki so ocenili, da se je v preteklih desetih letih (toliko časa naj bi bilo gnojilo v breznu) v podtalnico, ki se z območja Podgrada steka v Kvarnerski zaliv, stopilo le okrog 100 kilogramov superfosfatov, ki

so jih uporabljali za gnojenje pašnikov v neposredni bližini Podgrada. Pašnike so v letih 1985-86 uredili brigadirji, z njimi pa je najprej gospodarila Kmetijska zadruga Hmezd, pozneje tudi vojska. Policija je potrdila domneve, da so pripadniki nekdanje jugoslovanske armade gnojilo namesto po pašnikih odvrgli v Golobinjico. Ugotovitve strokovnjakov, da bi gnojilo, če bi ga raztrosili po pašnikih, prišlo v podtalnico že v dveh letih, torej govorijo v prid dejanju vojakov, ki so se verjetno hoteli le rešiti težkega dela, pri tem pa so popolnoma uničili brezno.

Pristojne službe se še niso dogovorile, kdaj naj bi iz brezna odstranili umetno gnojilo, ki je po izsledkih Centra za pedologijo in varstvo okolja Biotehnične fakultete v Ljubljani še vedno uporabno. Drago Jagodnik je povedal, da so člani Jamarskega društva Dimnice iz Kopra pri odkrivanju skrivnosti Golobinjice sodelovali zgolj slučajno. Ko se bo začela sanacija divjega odlagališča Podgrajci računajo tudi na pomoč članov Jamarskega društva Netopir iz Ilirske Bistrice.

Snežnik

Naslov uredništva:
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica, tel. 067/81-297, fax. 067/41-124
Ustanovitelj: Borislav Zejnullović
Izdajatelj: "GA Commerce", Bazoviška 40
Glavni in odgovorni urednik: Borislav Zejnullović
Uredniški odbor: Dimitrij Bonano, Vojko Čeligoj, Zdravko Debevc, Franc Gornbač, Ivko Spetiš (predsednik)
Urednik, novinar in lektor: Branko Zidarič
Urednik športne strani: Zdravko Debevc
Tehnični urednik: Raymond Fabijanič
Tisk: "GA commerce" Ilirska Bistrica
Naklada: 1250 izvodov

RIBIŠTVO

Jeseni v novem domu

Ljubitelji ribolova v sladkih vodah se ne morejo pritoževati, da na Ilirskobistriškem nimajo velike izbire. Poleg povodja reke Reke sta tu še dve umetni jezери, ribiči pa imajo na razpolago kar 110 hektarjev vodnih površin, s katerimi gospodari Ribiška družina Bistrica iz Ilirske Bistrice, ki letos praznuje 50-letnico delovanja. 180 članov in 50 mladincev (60 članov je vključenih v sekcijo iz Vremske doline) namerava jeseni odpreti ribiški dom, ki že stoji ob jezeru Mola pod vasjo Soze.

Člani družine so na občnem zboru izrekli nedeljeno priznanje prejšnjemu predsedniku Zlatku Jenku, ki ima velike zasluge za to, da je objekt pod streho (na sliki). Novi predsednik RD Bistrica bo v naslednjem obdobju Iztrok Perenič, gospodar pa Janez Hrvatin. Kot je dejal Iztok Perenič novogradnja letos še ne bo dokončana, verjetno bodo zmogli urediti le osrednji del - klubski prostor in teras.

Sicer pa je ena izmed prednostnih nalog domače ribiške družine skrb za ponovno vrnitev soške postrvi, avtohtone ribje vrste, v reko Reko, saj bo letos s pomočjo Zavoda za ribištvo Slovenije v gojitvene potoke vložila 90.000 iker oziroma mladice, kar bi moralo spremeniti razmerje med soško in potočno postrvjo, ki še vedno prevladuje. Poleg soške postrvi so ribiči že februarja vložili 600 kilogramov ameriških postrvi v jezero Klivnik, v Molo pa bodo vložili še 2000 kilogramov krapov.

Domače ribolovne vode so namenjene vsem ljubiteljem ribolova, ne le članom ribiških družin. Dnevno ribolovno dovolilnico lahko kupi vsak, vendar mora upoštevati ribolovni režim.

Odprte ribolovne sezone na salmonide je RD Bistrica tudi letos združila s piknikom in tekmovalnim na največjo uplenjeno postrv. Na pregradi jezera Klivnik se je 1. aprila zbralo 121 ribičev iz vse Slovenije, tako veliko število pa ni zgolj naključje, ampak plod načrtnega informiranja, prijateljskih vezi in kvalitete ilirskobistriških ribolovnih revirjev. Po nekajurnem ribolovu se je izkazalo, da so ribiči ujeli okoli 50 postrvi, ki so bile precej manjše in lažje kot lani, na splošno pa so bili z ulovom zadovoljni. Prvo in drugo mesto sta zasedla Floris (1,2 kg) in Nail Šabič (1,10 kg) iz Izole, oba sta ujela potočno postrv, tretji pa je bil Rudi Potočnik, ki je ujel 1 kg težko šarenko. Prvi trije so prejeli pokale, do 7. mesta pa so razdelili še praktične nagrade.

V lanskem letu je bilo prodanih 1500 enodnevni ribolovni dovolilnic, cena pa se je gibala od 1.500 do 3.000 tolarjev. K Reki in na obe umetni jezeri prihaja čedalje večje število ribičev iz vse Primorske, veliko pa je tudi tujcev, zlasti Hrvatov.

KINO

PROGRAM FILMOV V MAJU

MICHAEL COLLINS, amer. barv., vojni; nominaciji Oskar 97 za kinematografijo in dramsko priredbo; režija: Neil Jordan; igrajo: Liam Neeson, Aidan Quinn, Stephen Rea, Alan Rickman in Julia Roberts; 30. aprila in 2. maja ob 20³⁰.

101 DALMATINEC, amer. barv., komedija; režija: Stephen Herek; igrajo: Glenn Close in 101 dalmatince; 1., 2. in 4. maja ob 18. uri.

VOJNA ZVEZD, amer. barv., znanstvenofantastični; režija: George Lucas; igrajo: Mark Hamill, Carrie Fisher, Alec Guinness, Harrison Ford; 1., 3. in 4. maja ob 20³⁰.

OUTSIDER, slo. barv.; nagrada občinstva za najboljši film Portorož 97; režija: Andrej Košak; igrajo: Davor Janjič, Zijah Sokolović, Nina Ivanič; 7. in 8. maja ob 20³⁰, 10. maja ob 18. uri, 11. maja ob 20³⁰.

ROMEO IN JULIJA, amer. barv., romanca; nominacija Oskar 97 za scenografijo; režija: Baz Luhrmann; igrajo: Leonardo di Caprio, Claire Danes, Brian Dennehy; 9. maja ob 20³⁰, 11. maja ob 18. uri.

TEMNO SRCE, angl. barv., ljubezenska drama; režija: Michael Winterbottom; igrajo: Christopher Eccleston in Kate Winslet; 10. maja ob 20³⁰.

IMPERIJ VRAČA UDAREC, amer. barv., znanstvenofantastični; režija: Irvin Kershner; igrajo: M. Hamill, H. Ford, C. Fisher, Billy Dee Williams; 15. in 17. maja ob 20³⁰, 18. maja ob 18. uri.

LOV NA ČAROVNICE, amer. barv., drama; nominaciji Oskar 97 za stransko žensko vlogo in prirejen scenarij; režija: Nicholas Hytner; igrajo: Daniel Day-Lewis, Winona Ryder, Paul Scofield, Joan Allen; 16. in 19. maja ob 20³⁰.

MARS NAPADA, amer. barv., parodija; režija: Peter Suschitzky; igrajo: Jack Nicholson, Glenn Close, Annette Bening, Pierce Brosnan, Danny DeVito; 24. in 26. maja ob 20³⁰.

MATILDA, amer. barv., komedija; režija: Danny DeVito; igrajo: Mara Wilson, Rhea Perlman, Danny DeVito; 22. maja ob 20³⁰, 23. in 25. maja ob 18. uri.

PRIKAZEN IN SENCA, amer. barv., pustolovski; Oskar 97 za zvočne efekte; režija: Stephen Hopkins; igrajo: Val Kilmer in Kirk Douglas; 24. in 25. maja ob 20³⁰.

SEME ZLA, amer. barv., kriminalka; režija: Alan J. Pakula; igrajo: Brad Pitt in Harrison Ford; 29. maja ob 20³⁰, 31. maja ob 18. uri in 20³⁰.

ŽIVETI V POZABI, amer. barv., drama; 30. maja ob 20³⁰.

Informacije o filmih 24 ur na dan, tel. 81-569. Pridržujemo si pravico do spremembe programa!

NA VIDMU KINO

KMETIJSTVO

Trud je poplačan

Na osmo vseslovensko prireditev 'DOBOTE SLOVENSKE KMETIJE', ki je letos potekala med 4. in 7. aprilom v Minoritskem samostanu na Ptuj, se je s pomočjo Kmetijske svetovalne službe Ilirska Bistrica prijavilo tudi 16 kmetov in kmetov iz različnih krajev občine, saj se zavedajo, da je razstava priložnost za predstavitev in prodajo njihovih izdelkov širšemu krogu ljudi. Poleg izdelkov iz žit, mesa in mleka so organizatorji, Mestna občina Ptuj, Obdravski zavod za veterinarstvo in živinorejo Ptuj ter Uprava Republike Slovenije za pospeševanje kmetijstva, letos prvič ocenjevali tudi žganja, kise in olja.

Strokovne komisije so letos ocenile 706 vzorcev, na razstavo pa so se uvrstili le tisti izdelki, ki so bili nagrajeni z zlatimi, srebrnimi in bronastimi priznanji (306). Prijavilo se je kar 562 kmetov, od tega 392 z izdelki iz žit, 77 z mlečnimi, 84 z mesnimi, 44 z vzorci domačega kisa, 15 z vzorci olja in 94 z vzorci naravnih žganj.

Kmetje iz ilirskobistriške občine so prijavili 4 izdelke iz mleka (ovčja in kozja skuta ter kozji jogurt), 3 iz žita (orehova potica, mešan kruh in krofi), 4 vzorce jabolčnega kisa in 5 jabolčnega in slivovega žganja. V kategoriji mlečnih izdelkov so priznanja dobili vsi štirje prijavljeni: zlato Rudi Lakota iz Podgrada ter Zora in Ivan Jenko iz Tominj za ovčjo skuto, dve srebrni priznanji za kozjo skuto in kozji jogurt pa Mateja Škrab iz Ilirske Bistrice. Marika Mikuletič z Male Bukovice je dobila bronasto priznanje za mešan kruh (pisanko), Vilko Škrab iz Ilirske Bistrice pa za jabolčni kis. Za žganje je dobil zlato priznanje Vilko Škrab, srebrno Drago Baša iz Jasena ter Dragica Primc iz Rečice.

V kvaliteto izdelkov ilirskobistriških kmetov torej ne gre dvomiti, saj jih je od 16 prijavljenih kar 9 dobilo priznanja. Najbolje se je odrezala družinska kmetija Škrab iz Ilirske Bistrice, ki je dobila priznanja za vse štiri prijavljene vzorce.

ZA LETOŠNJI 1. MAJ

Na Kozleku že štiridesetič

Marljiva skupina planincev iz podgorskih vasi je za letošnji praznik dela spet pripravila tradicionalno srečanje na Kozleku. Da so se prvomajska srečanja na tej naši priljubljeni, skoraj tisoč metrov visoki razgledni gori dodobra prijetla, priča tudi podatek, da je bilo letošnje že štirideseto zaporedno srečanje na Kozleku.

Začetnik in dolgoletni organizator srečanj na Kozleku je bilo domače planinsko društvo, ki pa je zadnja leta, odkar so začeli graditi kočo na Kozleku, podgorskim planincem predalo tudi organizacijo vsakoletnih srečanj. Prav zahvaljujoč njim in pred tremi leti odprti planinski koči, so srečanja na Kozleku postala bolj množična in še bolj prijetna tudi za vse tiste manj vešče planince, ki jim vzpon na Kozlek odtehta morebiti celo vzpon na Triglav.

Za podgorskimi planinci je znova bogato leto, zato so gostom, ki jih je bilo letos okrog 1000, z veseljem predstavili nekaj svojih delovnih uspehov in se zahvalili vsem, ki so jim pomagali opremiti kuhinjo in klet, predvsem pa postaviti naprave za izkoriščanje sončne energije, s katerimi so rešili problem oskrbe z elektriko. Prisotne je pozdravil tudi Janez Žibert, predsednik PD Snežnik II. Bistrica, ki je vsem prisotnim zaželel lep prazničen dan in še obilo vzponov na naše vrhove v jubilejnim letu društva.

Podgorski planinci so štirim udeležencem prvega srečanja na Kozleku pred devetindesetimi leti poklonili spominsko darilo, planinarka Mara Cubr pa je koči podarila doslej najstarejšo fotografijo planinskega izleta na Kozlek iz leta 1949. Za razvedrilo in sproščeno prvomajsko veselje je tudi letos poskrbel ansambel 'Snežnik', ki je tokrat predstavil tri nove člane in nekaj novih pesmi. (-oj)

Na Kozleku, 2. maja 1958. Skupino skoraj štiridesetih bistriških planincev z mnogo mladine je Titovega trga vodil društveni tajnik Milan Šajn s planinskimi prijatelji. Od tedaj so postali prvomajski izleti in srečanja na Kozleku prijetna in vsakoletna oblika planinskega druženja na tej naši lepi razgledni gori. (Fotografijo Silvestra Maraža je za objavo odstopil Žarko Klanšček).

IN MEMORIAM

Jožetu Keucu

Sončni sobotni popoldan je bil 19. aprila, ko smo se na trnovskem pokopališču tiho poslovili od našega meščana Jožeta Keuca.

Ostal nam bo v spominu kot človek, nemiren v iskanju in ustvarjanju, poln idej in komaj kdaj zadovoljen z doseženim. Bistričanom ostaja za njim za debelo knjigo mesečnikov SNEŽNIK, nekdanjega občinskega glasila, SNEŽNIŠKIH RAZGLEDOV, doslej edinega glasila domačega turističnega društva, in obdobje izrednega turističnega razcveta na Bistriškem.

Rojen v letu 1928, je mladost preživel v rodnem Celju in se šolal na kmetijski šoli v Mariboru. Konec petdesetih let je prišel v Bistrico in se zaposlil na kmetijskem referatu na občini. Svoje strokovno znanje je koristno vlagal v občinske kmetijske programe v okviru tedanjih kmetijskih zadrug za razvoj poljščin in sadjarstva ter s sodelavci pripeljal v občino prvi kmetijski traktor.

Izredno hitro se je vključil v javno življenje našega mesta in s somišljeniki zastavil izhajanje prvega pravega občinskega časopisa Snežnik, katerega prva številka je izšla septembra leta 1962. Jože Keuc je bil ves čas izhajanja Snežnika, to je do sredine leta 1966, njegov glavni in odgovorni urednik ter neutrudni organizator. Časopis je imel naklado celo štiri tisoč izvodov in je prišel skoraj v vsako družino v občini. Veliko vlogo pa je časopis odigral tudi v povezovanju naših zdomcev po vsem svetu, saj ga je uredništvo pošiljalo kar tristoletim rojakom v trinajst držav na domala vseh celinah. Ko je iz finančnih razlogov presahnil, je Jože Keuc v želji ohraniti krajevno glasilo, zastavil izdajanje Snežniških razgledov, tokrat kot glasila domačega turističnega društva, katerega duša je tedaj bil.

Prav domače turistično društvo je zahvaljujoč Jožetu Keucu sredi šestdesetih let doživelo izreden razmah, ki ga doslej še ni ponovilo. Društvo je odprlo turistične pisarne v Ilirski Bistrici, Podgradu in Jelšanah, organiziralo nekaj sto privatnih turističnih sob in na področju občine doseglo več tisoč turističnih nočitev. S krediti je zastavilo razvijanje kmečkega turizma, izdalo prve prospekte, natisnilo serijo prvih enajstih barvnih razglednic mojstra umetniške fotografije Jožeta Kološe in se spoprijelo z organizacijo osrednjega slovenskega izseljeniškega piknika 4. julija 1966 v Ilirski Bistrici. Duša vseh teh in številnih drugih društvenih akcij je bil prav Jože Keuc.

Želja za delom v turizmu je konec šestdesetih let zvalila Jožeta Keuca v Ljubljano. Tu je v različnih turističnih agencijah deloval vsa leta, dokler ga ni izdala zahrbtna bolezen, ki mu je v nekaj mesecih povsem izpila življenjske moči.

Bodi ta zapis Jožetu Keucu v hvaležen spomin in skromno zahvalo, vsem njegovim pa v iskreno tolažbo. (-oj)

Lei Grahor

V petek, 11. aprila, smo se morali začeti posloviti od tebe, draga Lea. V starosti 76 let si odšla počivati k tvojim na Prekmurje.

Ob tvojem domu v Dolnji Bitnji se nam je zbralo veliko, ki smo te poznali. Od tebe so se posebej poslovili tvoji vaščani iz Kolobanar v Istri, kjer si bila učiteljica vsa ustvarjalna leta po vojni. Ob tebi pa smo bili tudi tvoji prijatelji, partizanski učitelji iz Košanske doline.

Nihče bi od tebe ne mogel pričakovati drugačne poti, kot si jo zastavila in potem vse življenje hodila. Slovensko zavest ti je vcepil najprej oče in nato vsi iz ožje in širše domovine.

Kmalu si postala članica osvobodilnega gibanja in kot učiteljica s pomočjo dopolnilnega tečaja v Tolminski Trebuši nastopila svojo pedagoško pot, najprej kot partizanska učiteljica v Šmihelu in Kalu pri Pivki. Sodelovala si pri uspeli Gregorčičevi proslavi, tvoji pionirji pa so bili opazni tudi 1. maja 1945 v Šempetru, kjer je bila velika manifestacija v pozdrav osvobodilnemu Prebivalcem Kala je še vedno v spominu lepa zaključna prireditev šole.

Novo šolsko leto te je našlo že v tvojem Kolobanaru. Tu si ostala vsa leta do upokojitve in za prizadevno delo prejela več priznanj in odlikovanj. Dokler si bila v šoli med učenci, nisi poznala počitka. Ko si morala počivati, pa si se spopadala z boleznijo. S partizanskimi kolegi iz Košanske doline si bila skupaj še leta 1995, ko smo imeli zadnji plenem v Novi Gorici.

Nikoli bi nihče ne mislil, da si se tedaj tudi zadnjič srečala z vsemi nami. Lea! Tvoji kolegi te bomo ohranili v trajnem spominu, prav tako pa tudi tvoji Kolobančani, ki so ti hvaležni za vloženo delo.

Milka Malc - Lukežič

Ta čudni dan...

Tudi danes sem po obisku stare šole pohitel mimo vrtca. Preden sem prišel na cesto, spelano po Župančičevi ulici, mi je pogled kot ponavadi spet pobegnil proti drogu javne razsvetljave, postavljenem na rob malega parkirišča poleg zasebne zobne ambulante. Kandelaber, ki ga opazujem že nekaj mesecev, je vsak dan bolj poševen, trenutno 3 x toliko kot tisti v Pisi. Avtomobili ga stalno "tuckajo", a venomer le z ene strani. Ferplej bi bil, da bi ga nekdo s poštenim kontra ručkerjem zravnal v pokončno ali popolnoma vodoravno lego, saj ne razumem, zakaj ga brcajo samo z ene smeri.

Dobro pa razumem nov odlok bistrškega parlamenta, ki med drugim prepoveduje metanje čikov po tleh, uničevanje kulturnih spomenikov, košev za smeti in klopi v parku ... Zelo sem žalosten, ker je očitno, da je bilo takole početje do sedaj dovoljeno in bi lahko z užitek razbijal tiste klopi in mostičke in koške za smeti, lepo razporejene po najlepših delih Bistrice. To bi pomirilo mojo destruktivno naravo. Tako pa sem vse zamudil.

Je pa odlok tudi edukativne narave, kar pomeni, da so odloki lahko tudi tenkočutni, le da tega nisem vedel. Zgoraj omenjeni namreč priporoča "gojenje cvetja in drugega okrasnega zelenja na balkonih, ložah in vrtovih". Jaz bi dodal še priporoko za petje podoknic. Strogost in ljubezen na enem mestu. Kaj pa šanse za uveljavitev odloka v naturi? Možnosti so po mojem 1 : 10.000, kar pomeni, da iz tega ne bo nič. Inšpektorji ne bodo hodili v obhode, policaji imajo polne roke drugega dela, mestnega redarja ni, ker ni denarja, golobi ali "leteče podgane", kot jim pravijo v Kopru, pa v odloku sploh niso omejeni.

Napak je tudi, da se psi ne smejo svobodno sprehajati. Jaz bi jih še več kot do sedaj spustil na Brinškov klanec in na Cankarjevo ulico in tako vsaj nekoliko zavrl vratolomne dirke (samo)morilcev in podobnih kamikaz, ki vsako leto vozijo bolj noro (ali pravilnejše zapisano norejše). Pa še nekaj: ne predstavljam si drvarnice, ki bi zadovoljevala vse pogoje za postavitve. Najprej bi se zataknilo pri lokaciji - seveda pišem o razmerah v moji ulici.

Minister Dragonja je obljubil pomoč Lesonitu. Prvi ukrep je bil nekakšen opozorilni enourni odklop električne energije. Električno je treba plačati, ker je energija draga, Dragonjo pa bi morali preimenovali v Draginjo.

Sicer pa je danes, ko to pišem, zelo čuden dan, dan Zemlje namreč, in kot slišim se Lesonitov klobčič vendarle počasi odmotava. Upamo, da bo Lesonit ozdravel. Jutri ne bo več dan Zemlje, ampak svetovni dan knjige. Potem nas čaka dan upora proti okupatorju. Nastanek tega je starejšega datuma. A vendarle - vsak dan si izmislijo kakšen nov "dan ..." in čimveč "dnevov" imamo, toliko slabše nam gre.

Sodi in vreče. Trenutno je v modi odkrivanje sodov in vreč, ki so polnivevarnih snovi in nesramno skrite. Za marsikaj se je vedelo že dolga leta. Tudi za tiste vreče v Podgradu, ki so jih "uradno" našli pred nekaj dnevi. Pošteni najditelji strupenih snovi v sodih, vrečah ali izven jih lahko prijavijo na novo številko 113. Morebitnih najdb v Globovniku najraje ne prijavljajo, saj so jih odkrili arheologi že pred dvajsetimi leti ...

Danes je res čuden dan (22. april). V nabiralniku me je prijazno pričakal še en, meni nepoznan, časopis z imenom "Profit". V naslovu piše, da stane 1 (en) tolar! Ob listanju ugotovim, da gre za še en humoristični umotvor tipa "Delničar"; naletim na članek Julije Logar, ki ugotavlja: "Lesarji so doma na Postojnskem, največja med njimi sta Lesonit in Javor". Južnoprimorsko regijo deli na koprski in postojnski del ...

Z Japonske prihaja senzacija. Gre za televizor z najmanjšim zaslonom na svetu. Zaenkrat si ga lahko privoščite za borih 8.600 DEM. V Evropi je kupljiv samo v Nemčiji. Slika na ekranu lahko vidite samo s pomočjo mikroskopa, ki ga dobite kot brezplačno prilogo. Naši trgovci obljublajo, da ga bo pri nas moč kupiti že čez dva meseca.

Oboževalcem(kam) Pavarottija svetujem, naj ga gredo poslušat (lahko tudi gledat) v milansko Scalo, kjer so vstopnice veliko bolj poceni kot v Ljubljani, pa še lep izlet si bodo lahko privoščili. Pomanjkljivost: sosedje in znanci jih v tem primeru ne bodo videli na TV. Pa tudi Nessun dorma in O sole mio ne bodo slišali. Slišati pa je, da bo slavni pevec Nessun dorma pel že 2728-ič. Od tega sem ga sam slišal petnajstkrat, kar mi je več kot preveč.

Notranji glas mi pravi, da se bo nalomljeno zrcalo kmalu razbilo. Če bo tako, se ne vidimo več, zato vam želim, da bi uresničili tisto, za kar delajo veliko reklamo vsi režimi in sistemi tega sveta: za boljši jutri, za boljšo bodočnost nam in zanamcem. Jaz pa vam želim tudi lepo sedanost!

Vedno vaš
Dimitrij Bonano

Amandma (z dne 23. 4): J. S. me je opomnil, naj zapišem, da so pri sprejemanju odloka pozabili dodati še prepoved preklinjanja in pljuvanja (predvsem po oblasti, posebno po županu) ter spuščanja neprijetnih plinov človeškega izvora.

NOČNI SAMOGOVORI

Nategni me nežno

Včasih smo to smeli počenjati samo prvega aprila, ker je bil ta dan pač posebej namenjen medsebojnim potegavščinam, ko si je lahko, malo bolj kot po navadi, drug drugega privoščil s kakšno nedolžno lažjo ali šalo. Če je kdaj vse skupaj izvenelo malo bolj cinično ali porogljivo, se ni zaradi tega nihče po nepotrebnem vznemirjal, kot se rečimo danes. Vsekakor je bila to svojevrstna šola vzgoje strpnosti in razumevanja stvari, ki jih med letom ne opazimo. Mulci temu strokovno pravijo nategovanje ljudi po svoji meri. Da nismo vsi enako dolgi (in enaki), a tudi raztegljivi ne, že dolgo vemo, saj to čutimo vsak dan. Človek pa si želi vedno vse po meri; od obleke in sosedov do prijateljev. In kadar tega ne zmore, si skuša stvari in ljudi nategniti na poljubno dolžino, če se mu prej ne utrgajo ...

Spomnite se samo zaključka smučarskih poletov v Planici, kjer naš Primož ni takoj preskočil svojih tekmecev; celo padel je, kar bi skoraj povzročilo pravo nacionalno katastrofo. Ženske so vseprek jemale apaurine, moški pa so si pomagali iz obupa s kakšnim bičerinom ta krepkega. Na koncu se je vse lepo izteklo in spet smo lahko nategovali svoj nacionalni ponos do onemoglosti. Človek se mora sprostiti tako ali drugače. Primorci smo si umislili svojo pevsko revijo, na kateri izjavljamo svoj pevski temperament po napol praznih dvoranah in naveličanih poslušalcih. Ko sem hotel prilepiti plakat za letošnjo revijo na za to nalašč določeno mesto, sem presenečen ugotovil, da Primorci tudi (in predvsem) plešemo, saj je bil pano že zatrpan s plakati, ki so vabili na plesne prireditve. Precej mi je šinilo v glavo, da je za človeka bolje, da mu tulijo še z muziko, če ga že nategujejo. Je bolj kulturno, veste! Kadar pa res nimamo drugih opravkov, se igramo znano slovensko zgubarsko igro 3 x 3 ali pa se prijavimo na eno od TV iger, kjer nas voditelji celo uro nategujejo za tistih par nagrad v obliki kakšnih konzerv, s katerimi potem človek ne ve, kaj bi. Važno je, da zmagaš!

Gospa S., ki je sicer, kako bi rekel, moja literarna oboževalka, bo spet rekla, ko bo tole brala, da sem cinik (se pravi cingesar). Pa smo tam. Pri nedovoljenem obrtništvu namreč, kjer je končal tudi D. B., ki je šel pred mano po isti žalostni poti s Snežnikom vred. Na Kozlek namreč, kjer so smeli naši kaskaderji skakati z domačih skal v neznano globino. Svoječas. Zdaj tega ne smejo več početi, ker ni dovoljeno. Kam se bodo preselili s svojimi letječimi napravami, ni znano. Z nama ne bo nič drugače. Kot cingesarja bi lahko odslej cinila kakšna občinska korita, ki vedno puščajo - v glavnem denar -, a žal še vedno ciniva javno kanalizacijo, ki se kar naprej maši in pušča, saj vanjo vsi neodgovorno zlivajo pomije. Nekdo pač mora to početi, čeprav ni ravno strokovno usposobljen delavec. Še dobro, da naju zaradi neprijavljene dejavnosti ne preganjajo še darcji, čeprav bi naju lahko tudi oni mimo grede malo nategnili za neizplačane honorarje, ki nama jih dolguje vrag si ga vedi kdo. To pa je že druga zgodba, saj bi morala, preden se posloviva od njega, ta denar vsaj videti ...

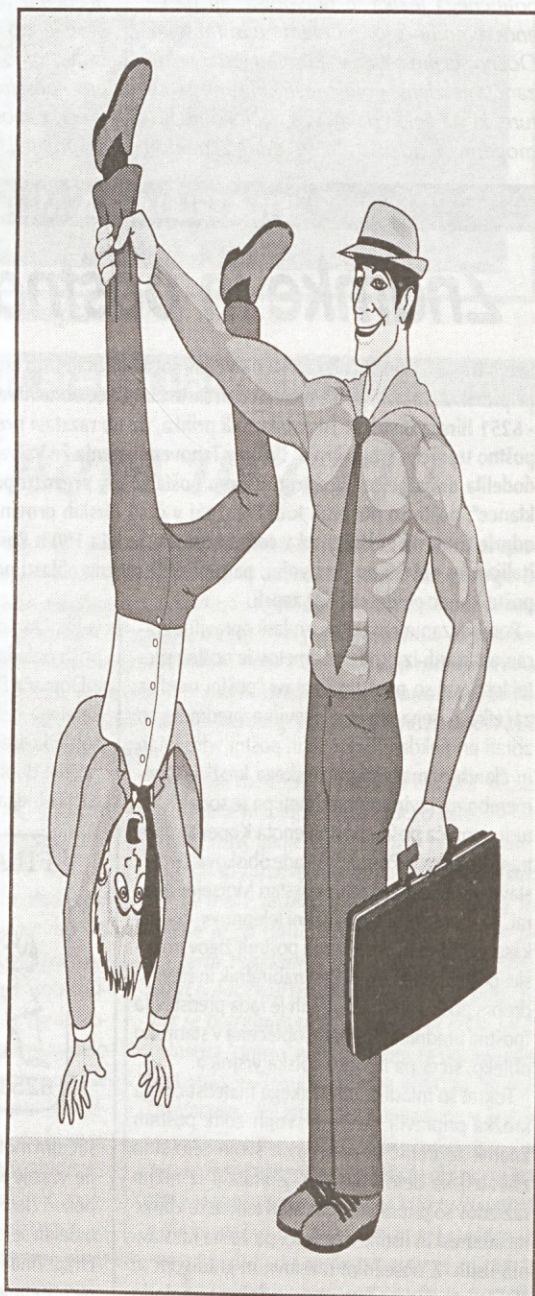
Povem vam, da je veliko bolj varno in predvsem zdravo, če vas nategujejo za te

namene nalašč usposobljeni poklicni delavci, ki jim pravimo fizioterapevti. V našem primeru gre za tri ljubke in zgovorne punce, ki svojo poklicno dolžnost oziroma nategovanje pacientov opravijo tako hitro in nežno, da niti ne opazite, kdaj je mimo. Seveda morate prej pokazati zdravnikovo napotnico, sicer vam stvar oziroma delo kljub vsej prijaznosti zaračunajo.

Takšno je pač življenje. Smeh je pol zdravja, pravijo, zato ga delijo na obroke kot nevarno zdravilo, sicer bi nam v prevelikih količinah utegnil škodovati. Z denarjem je isto: človeka lahko poneumi in neumen državljan ni koristen nikomur, niti sebi, zato bodite raje pametni.

Ker ne vem, kakšna bo usoda naše strani v prihodnosti, vas pozdravljam in se vam zahvaljujem za potrpežljivost in naklonjenost, s katero ste sprejemali moje pisanje, ki vsem in zmeraj ni dobro delo (strilo). Če bom smel to še naprej početi, mi bo v veselje ... zaradi vas ... in za vas!

Jože Stegu

P. S.: V prijetno dolžnost mi je, da smem tokrat pozdraviti dve Bistričanki na "višjih položajih", ki sta na naši premški prireditvi 31. marca branili moško čast pred državnimi oblastniki. Naših, se pravi občinskih ni bilo nikjer videti, ker baje niso vedeli, da pridejo "oni od tam gor". Pohvalno je, da politiki ne vedo, kam s kulturo! No, gospa dr. Ivica Smajla, naša vrla Premka, je imela o tem gotovo svoje mnenje, zato je prišla k nam kar na lastno pest. Moram priznati, da sem ponosen nanjo. Enako na našo podžupanjo, ki si je privoščila sedež prav blizu predsednika državnega zbora. Bravo, punc! Ne bosta več trdili, da vas samo šimfam! Zdaj vaju bodo drugi, a tega si ne ženita preveč k srcu. Prav? Vse mine, le dobra misel ostane ... Srečno!

Podarite prihodnost svojim najdražjim

Študentsko zavarovanje Zavarovalnice Triglav

V Zavarovalnici Triglav se s svojo ponudbo neprestano trudimo čim bolj približati potrebam in željam naših sedanjih in bodočih zavarovancev. Zavarovanjem življenjskega kroga Zavarovalnice Triglav, ki so poznana že vsem, smo dodali še eno vrsto življenjskega zavarovanja, in sicer študentsko. Namen tovrstnega zavarovanja je, da starši ali stari starši zagotovijo svojim otrokom določena sredstva oziroma študentsko za njihovo šolanje v prihodnosti.

S sklenitvijo študentskega zavarovanja se sklenitelj obveže, da bo dogovorjeno dobo plačeval mesečno premijo. Zavarovalnica Triglav se pri tem obveže, da bo po izteku te dobe mesečno izplačevala štendi-

jo do izteka dogovorjene dobe izplačevanja, in sicer ne glede na to, ali je zavarovanec živ ali ne.

V primeru smrti zavarovanca med plačevanjem premije, se s plačevanjem premije preneha. Zavarovalnica ne izplača zavarovalne vsote za primer smrti, pač pa po izteku dogovorjene dobe plačevanja premije začne izplačevati študentsko.

Študentsko zavarovanje Zavarovalnice Triglav je lepo darilo vašim najdražjim - podarite jim prihodnost.

O študentskem zavarovanju vas bo podrobneje obvestil vaš zastopnik, lahko pa se obrnete na našo območno enoto v Postojni. Prijazno vam bomo skušali pomagati.

PREJELI SMO

O bistriških političnih strahovih

Ker se po (naših) kuloarjih pojavljajo namigovanja, češ da je bila spominska slovesnost ob predstavitvi pesniške zbirke domačega pesnika Vilija Steguja 'Ugašajoče sanje' preveč spolitizirana za kulturno prireditve, se čutim dolžnega in moram, kot sorodnik pokojnega in soustvarjalec tega dogodka, bralcem in udeležencem posredovati nekaj pojasnil.

Že celo desetletje namreč na vsa usta govorimo o civilni družbi in o nujnosti demitizacije kulture ter politike kot pogoju za normalni razvoj družbe, v kateri živimo. To pomeni, da naj zavzameta samo tisti prostor v njej, ki jima pripada. Sejalci zgoraj navedenih namigovanj pa skušajo dodati ideološke predznake že sami prisotnosti nekaterih politikov na kulturni prireditvi, kar je za sedanje pojmovanje demokracije kratkoma nezdružljivo, saj se obnašajo tako, kot da nismo v lastni državi. Tega ne pišem iz osebne prizadetosti, temveč iz zgroženosti nad mišljenjem nekaterih sodržavljancev, ki očitno ne zmorejo obvladati novega političnega jezika in pravopisa, ali pa ga enostavno nočejo ... O tem ne bi razsojal. Očitno sta jim ostala v spominu tesna povezanost nekdanje politične in kulturne garniture, ki sta želeli dajati vtis nacionalne homogenosti (ideološke seveda) z nekimi

nedoločenimi zgodovinskimi cilji. Danes, ko imamo nekatere teh ciljev že pod svojo streho, so se odnosi med politiko in kulturo ohladili skoraj do ledišča, ker pesniki, recimo, naenkrat niso več neka božanska bitja, ampak samo ljudje, ki se ukvarjajo z umetnostjo ... O tem se je svoje dni razpisal že Marjan Rožanc v svojih zloglasnih esejih, zaradi katerih si je nakopal sveto jezo tedanjih oblastnikov in kulturnikov, saj je že vnaprej napovedal konec kulturne prevlade oziroma njeno demitizacijo. Če je pesnik resnični stezoledec resnice in prihodnosti, mu čas in dnevne politične potrebe ne morejo odvzeti moči in teže njegovih besed, saj besede ne preminejo. In če so nekateri naši politiki zašli na Prem, so to storili predvsem iz neke kulturne zavesti in ne strankarskih potreb. S tem so dokazali, da so še zmožni sesti za isto mizo in pozabiti na dnevne razprtije, ki jih delijo na tiste, ki vladajo ter one, ki na to čakajo. Slovenci imamo očitno radi samo zmagovalce. Lojze Peterle, ki je govoril ob pesnikovem in prijateljevem grobu, gotovo ni eden izmed njih, je pa eden izmed tistih, ki se je ves čas neprikrito boril za iste cilje: samostojno in svobodno državo. Njegova prisotnost mnogim verjetno ni bila ravno povšeči, a moram povedati, da je naš družinski prijatelj že četrto stoletje, kar ni tako malo.

Če se malo pospominjamo, kaj vse so nekateri počeli z našimi velikani pisane besede v prejšnji vladavini in v kakšne namene so izrabljali njihova dela, bi morali še sedaj zardevati. Pa tega ne počno, ker so se otresli nadležnega bremena ... In če se danes pojavljajo politiki izven svojih "teritorialnih voda", je to kvečjemu hvalevredno početje, ki dokazuje njihovo zrelost. Mislim, da je evforija odkrivanja vsakovrstnih obležij žrtvam medsebojnega obračunavanja v vojni že mimo in da končno prihaja čas, ko bomo le začeli govoriti o sedanjosti in o ljudeh, ki so v njej zrastle, jo pomagali ustvarjati in zanjo celo umrli.

Naš pesnik je bil eden izmed njih, zato prav gotovo zasluži svoj prostor v našem spominu. In če ta spomin potrjuje tudi politiki s svojo prisotnostjo, (to) še ne pomeni, da je bila prireditve spolitizirana, marveč kvečjemu priznanje umetniku, da ga v imenu tistih, ki jih predstavljajo, sprejemajo v skupno narodovo lastnino, čeprav brez vednosti domačih oblastnikov, ki so očitno pozabili, da se svet ne končuje za njihovim plotom, preko katerega ne bi smel nihče stopiti brez njihove privolitve!

Še sreča, da beseda ne pozna meja!

Jože Stegu

FILATELIJA ZA MLADE

Znamke in poštna tradicija

Svojo tretjo filatelistično razstavo so člani šolskega filatelističnega krožka na OŠ Dragotina Ketteja pripravili 22. aprila 1997, prav na dan šeste obletnice obnove pošte v Trnovem pri Ilirski Bistrici - 6251 Ilirska Bistrica. To je bila tudi prilika, da ob razstavi predstavijo še pomembno tristoletno poštno tradicijo v tem kraju. Pošta v Trnovem omenja že Valvasor, saj je cesarica Marija Terezija dodelila dodatne pravice trnovskemu poštarju pri prevozu potnikov in blaga čez "globovniške klance", pošto so utrjevali tudi Francozi v času Ilirskih provinc in znova avstrijske oblasti, ki so odprle trnovski poštni urad v sodobnem smislu leta 1903. Pošti Trnovo so posebno veljavo dale italijanske oblasti po prvi vojni, pa tudi naše poštne oblasti po drugi svetovni vojni, dokler niso pošto konec petdesetih let zaprli.

Posebej zanimivo delo so mladi opravili z zbiranjem starih izvornih predmetov iz poštne preteklosti, saj so predstavili pravi "poštni urad" z začetka našega stoletja. Številne predmete so zbrali pri nekdanjih domačih poštah, poštne enote Koper ter Notranjski muzej v Postojni. Mlade obiskovalce razstave so še posebej zanimali stari Morsejev aparat, pa stari telefoni, odsluženi teleprinter, poštna kasa, odtisi vseh dosedanjih poštah žigov trnovske pošte, italijanski poštni nabiralnik in številni drobni poštni predmeti, ki jih je rada predstavila "poštna uradnica" Barbara, oblečena v starinsko obleko, sicer pa njihova šolska vrstnica.

Tokrat so mladi člani šolskega filatelističnega krožka pripravili razstavo svojih zbirk poštah, ki so jih zbrali v okviru razstave. Zbiratelj iz nižjih razredov so pripravili svoje mini tematske zbirke na albumskih listih, višješolci pa že na razstavnih listih. Z obsežnim razstavnim gradivom je štirideset mladih filatelstov dobila napolneno mizo na velikem šolskem hodniku in vzbudilo

veliko zanimanja tudi med odraslimi, ki so si prišli ogledat razstavo.

Domače Primorsko numizmatično društvo, v katerega delokrog sodi tudi strokovna skrb za šolski krožek, je ob tej priložnosti izdalo dotisk poštne dopisnice in vzpodbudilo izdelavo priložnostnega poštnega žiga s pristrčnim filatelističnim motivom, ki ga je oblikoval učitelj likovne vzgoje Romeo Volk. Da pa bi prava "šolska pošta" delovala tudi v živo, so mladi filatelisti izdelali še posebno razglednico z likom pesnika Dragotina Ketteja in jo posvetili trideseti obletnici "Kettejeve bralne značke" (oblikovanje Milojka Primc). Namenili so jo vsem učencem šole,

učitelji pa so jih poučili, kako po novem pravilno nasloviti pošto pošiljko. Mladi organizatorji so bili še posebej veseli upravnice pošte v Trnovem Mirjam Jelinčič, ki je prišla na otvoritev razstave, in pisne čestitke Danice Petek iz poštne centrale v Mariboru. V tednu dni si je razstavo ogledalo nad tisoč učencev in odraslih.

Vojo Čeligoj

Na razstavi je bil deležen posebne pozornosti "star poštni urad" z mnogimi muzejskimi poštami predmeti.

AKTUALNO

Po knjige v šolske knjižnice

Člani občinskega sveta so na 29. seji v soboto, 26. aprila, obravnavali tudi predlog Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper za sofinanciranje delovanja in nakupa novega bibliobusa - potujoče knjižnice. Koprski knjižničar, ki že vrsto let opravlja to dejavnost, je od ilirskobistriške občine pričakovala, da bo prispevala za nakup novega vozila 2,1 milijona tolarjev ali 7,88%-ni delež (ostalo ministrstvo za kulturo in 6 primorskih občin) ter 963.000 tolarjev za delovanje v letu 1997. Potujoča knjižnica obiskuje Plamine družbe, Podgrad, Hujce, Rjavce, Gabrk in Pregarje. Lani je bila v vsakem kraju desetkrat, 197 uporabnikov pa si je v njej izposodilo 5878 knjižničnih enot.

Občinska uprava si je prizadevala, da bi sredstva za delovanje in nakup novega vozila v okviru zagotovljene porabe prispevalo ministrstvo za kulturo, ki je tako možnost zaradi naložbe v izgradnjo knjižnice Makse Samsa (lani jo je obiskalo 44.519 uporabnikov, izposodili pa so si 111.115 enot knjižničnih gradiv) zavrnilo. Karmen Šepc je povedala, da je odbor za družbene dejavnosti ocenil, da tako velika vlaganja v potujočo knjižnico glede na majhno število uporabnikov niso sprejemljiva, zato je občinskemu svetu predlagal, naj sredstev ne odobri.

V razpravi so nekateri svetniki, zlasti Vladimir Čeligoj, izrazili pomisleke nad takim predlogom. Po njegovem bi se morali problema lotiti drugače. Ukinitve potujoče knjižnice ljudem na obrobju občine prav gotovo ne bo koristila, bolje bi bilo, če bi se občinska uprava s koprsko knjižnico dogovorila za manjšo vsoto, mogoče toliko kot lani (300.000 tolarjev). Jože Rolih se je strinjal z ugotovitvijo, da je cena storitev previsoka. Omenil je možnost, da bi knjižnica Makse Samsa za te namene lahko uporabljala enega izmed šolskih kombijev, Vojo Mihelj pa je predlagal, da bi šolski knjižnici v Podgradu in na Pregarjah z medknjižnično izposojno odprli vrata tudi odraslim uporabnikom.

Občinski svet je na koncu sprejel sklep, da Občina Ilirska Bistrica v letu 1997 ne bo sofinancirala dejavnosti potujoče knjižnice in nakupa novega vozila. Pristojnim je dal pobudo, naj preučijo možnosti za izposojno knjigovodstvo tam, kjer je to mogoče.

GLASBA

Glasbeno srečanje in pevška revija

Različna srečanja in revije, na katerih nastopajo otroški ali mladinski zbori, mladi instrumentalisti, šolske glasbene skupine, so vsak dan bolj tekmovalno naravnane in "potihom" predstavljajo pravi boj za prestiž med posameznimi šolami, profesorji in ravnatelji. Čeprav rivalstvo, ki je za šport popolnoma normalna zadeva, ne bi smelo postati običaj v šoli, kulture, se temu ni mogoče izogniti. Ob trdem delu in zahtevnih pripravah so s tovrstnimi razmišljanjem, vsaj zaenkrat, še najmanj obremenjeni nastopajoči. Z izjemami seveda.

Pred avditorijem v Domu na Vidmu (19. aprila), pretežno sestavljenim iz svojcev, prijateljev in mentorjev nastopajočih mladih pianistov, klarinetistov, saksofonistov, organistov in pevcev, je potekalo eno od štirih srečanj glasbenih šol Primorske. Ostala so bila še v Gorici, Kopru in Tolminu. Od učencev naše šole so v Ilirski Bistrici nastopili in pokazali zelo solidno znanje klarinetistka Metka Mikuletič ter saksofonist Boštjan Boštjančič (učenca Radeta Čiče). Damijana Skok je nastopila v dvojni vlogi: kot organistka (prof. Draško Baumgarten) in klaviristka (Zorko Antonič). Za zaključno revijo v Postojni so iz Ilirske Bistrice izbrali organistko Damijano Skok. Naj zaključim, da so se naši nastopajoči v družbi vrstnikov iz vseh glasbenih šol Primorske dobro odrezali. Predpostavljam, da velja isto za naše predstavnike na ostalih revijah.

Z zadovoljstvom pa lahko ugotavljamo, da se kvaliteta glasbenega pouka na naši šoli z zares solidnim pedagoškim kadrom nenehno izboljšuje in da v primorskem glasbenem prostoru tudi nekaj pomeni. Vsekakor pa je ne tretirajo več kot zanikrno podeželsko šolo.

Drugi zelo uspel glasbeni dogodek tega meseca je bila Občinska revija šolskih pevskih zborov v Domu na Vidmu (23. aprila). Povezovalce programa Franc Gombač in predstavniki posameznih šol so napovedali 7 otroških in 3 mladinske pevске zборе, skupaj več kot 300 mladih grl. Za nastop so jih pripravile mentorice Nives Pirih (Jelšane), Silvana Gombač (otroški in mladinski zbor OŠ A. Žnideršiča), Elena Sedmak (Kutežev), Fanči Kapun (Podgrad), Romana Benigar (Pregarje), Florjana Barišič (Knežak, otroški zbor), Kristina Polh (oba zbora OŠ D. Ketteja) in Irena Rep (Knežak, mladinski zbor).

NOVOSTI V KNJIŽNICI

Leposlovje za odrasle

Allende, L.: Eva Luna (Zbirka XX. stoletje); Christie, A.: Sloni si zapomnijo; Cigler, M.: Rezina limone; Conrad, J.: Senčna črta; Fajdiga, F.: Lučka; Gaskell, E. C. S.: Sestrična Phillis; Gibson, W.: Nevromant (Zbirka XX. stoletje); Grossmith, G.: Dnevnik nekega nepomembnega; Koeppen, W.: Golob v travi; Lawrence, D. H.: Ženska je odjezdila; Lipovec, M.: Cesta, reka in ljudje; Marías, J.: Tako belo srce; Patterson, J. H.: Ljudožerca iz Tsava; Rushdie, S.: Otroci polnoči; Stegu, V.: Ugašajoče sanje; Stropnik, I.: Lastna imena mojega doma; Štefanec, F.: Sij nad reko; Wallis, V.: Ženici; Ward, S.: Tujcev pristan.

Strokovna literatura za odrasle

Bohinc, R.: Gospodarsko pravo; Bronson, M.: Amnesty International; Brown, P.: Greenpeace; Bryant-M., K.: Pogovarjajmo se o Aidsu; Carrière, J.-C.: Moč budizma; David, D.: Doktorič: primorski duhovnik med Starim in Novim svetom; Cunjak, D.: Preplah v lastni senci; Drešnik, D.: Vse-eno; Edwards, S.: Kadar moški verjamejo v ljubezen; Ehrhardt, U.: Pridne punce pridejo v nebesa, porodne pa povsod; Grubiša, N.: Iz dnevnika milijonarja; Hlebš, J.: Izvor človeka; Hoyer, S. A.: Hiša Tartini v Piranu; Jambrek, P.: Uvod v sociologijo; Jung, C. G.: Religija in psihologija; Kaiser, J. H.: Novi veliki Kneippov priročnik; Kar misliš in govoriš, kako ješ in kaj ješ, kaže, kdo si; Kebe, J.: Loška dolina z Babnim Poljem; Kermauner, T.: Navzočnost božjega v slovenskem slikarstvu; Kos, R.: Čarobne poslikave svile; Kovačev, A. N.: Govorica barv; Kunzmann, P.: DTV atlas filozo-

Lani je domača Zveza kulturnih organizacij po nekajletnem premoru spet organizirala revijo, ki je letos končno utrdila svoj status. "Samo tisti, ki se ukvarja s tem delom, kako težko je voditi pevski zbor," je sestanku po končani reviji zbranim zborovodkinjam potrdila Milka Ajtnik, višja svetovalka Zavoda Republike Slovenije za šolstvo, zato naj mi bo na koncu tega pisar dovoljeno, da se mentorjem v imenu publike in staršev nastopajočih otrok iskreno zahvalim za uspešno delo. Naj jim aplavz zadnje revije še dolgo zveni v ušesih in vsaj nekoliko poplača njihov trud in vztrajnost.

OBVESTILA

KONCERT

V petek, 9. maja, bo v dvorani Glasbene šole Ilirska Bistrica od 18. ure dalje koncertiral violinistka TINA BALAZS, absolventka Srednje glasbene in baletne šole Ljubljana iz razreda prof. Volodje Balžalorskega. Na klavirju jo bo spremljala ALENKA ŠČEK LORENZ. Program: J. S. Bach, J. Haydn, L. M. Škerjanc, B. Bartók.

VIZITA 1997

Zveza kulturnih organizacij Ilirska Bistrica, do mače turistično društvo in ministrstvo za območje bodo v soboto, 24. maja, pripravili tradicionalno prireditev, ki bo letos potekala nekoliko drugače. Naborniki se bodo najprej predstavili na parkirišču pri Pizzeriji Park in šele nato na bistriškem osrednjem trgu. Organizatorji obveščajo vse udeležence v prometu, da bodo 24. maja od 8. do 14. ure zaprte Bistriška cesta od Novega sveta do sodeščice Cankarjeva in Prešernova ulica.

Leposlovje za mladino

Atkinson, E.: Zvesti Bobi; Erjavec, F.: Črtice življenja in delovanja učenjaka Schnakschperleina; Heichen, W.: Beli bogovi prihajajo; Kober, I.: Filipina in Filomena; Moost, N.: Vse moje!; Rode, J.: Argonavti; Rozman, A.: Skupnost špurkov; Siegenthaler, K.: Hope in veliki nočni zajček; Suhodolčan, P.: Kolesar naj; Svetina, I.: Belin; Škrinjar, P.: Klapa Joka Koper; Velthuis, M.: Žaba je žaba, Žabec in tujec; Winer, G.: Zajček in njegovi prijatelji.

Strokovna literatura za mladino

Ambrož, D.: Antigona in Hamlet za maturant; Bampton, J.: Na kmetiji; Brehm, A. E.: Velika ga o živalih; Kunaver, D.: Z lepim vedenjem lepše čase; Rejc, M.: Preberi, razberi, preveri; Rejc, P.: Biologija; Zbirka vzorčnih nalog za venski jezik pri maturi.

Devet desetletij planinstva pod Snežnikom

Leta gradbenih podvigov

4 Spomladi 1950 izvolijo planinci novo vodstvo z Dragom Karolinom • Društvo si postavi zahtevne cilje: povečanje članstva, še posebej mladine, gradnjo planinskih postojank na Snežniku in na Sviščakih • Izgraditi snežniško cesto • Ponuditi planinstvu in turizmu nove možnosti na območju Snežnika

V dejavnosti bistrških planincev vsekakor predstavlja posebno prelomnico društveni občni zbor 29. aprila 1958. Ob dosedanjih in marljivih planinskih odborih je bilo vodstvo društva razširjeno z novimi člani, za predsednika društva pa izvolijo **Draga Karolina**, upokojenega profesorja trnovske šole s bogatimi, tudi planinskimi izkušnjami. Društvo si postavi obsežen program dela, še posebej na gradbenem področju. Da vodstvo misli resno, že čez nekaj dni (2. maja) potrdi prvi društveni izlet na Kozlek, ki se ga poleg **Milana Šajna** in novega predsednika udeležijo skoraj štirideset članov in veliko mladine. Izleti na Kozlek, 997 m visok razgledni vrh nad podgorskimi vasi, ostanejo skozi štiri desetletja tradicionalna prvomajska druženja planincev in domačinov.

bišče. Pot na Snežnik z eno ali dvema deskama na ramenih so opravili tudi štirikrat na dan, čeprav je graditeljem pomagala tudi večja skupina vojakov, ki je v treh tednih opravila večino težaških del. Že v jeseni leta 1958 je bil očiščen in urejen manjši prostor z betonsko ploščo, ki je kasneje služil za hrambo občutljivega gradbenega materiala, za prenočevanje zidarjev in skromno kuhinjo delavcem.

Odločilna gradbena dela so bila opravljena v letu 1959. Vsa zidarska dela sta po načrtih arh. **Klemna Kilarja** v treh jesenskih tednih opravila brata **Franc** in **Jožef Štemberger** s svojimi družinskimi člani. S prenosom materiala so se izkazali tudi gozdni delavci, ki so v svojem prostem času z bosanskimi konjički spravili na Snežnik ogromno potrebnega materiala.

Opremljanje koč, urejanje fasade, pločevinate strehe in neposredne okolice se je zavleklo še v leto 1961, ki velja za leto odprtja snežniške planinske postojanke. Takrat je dobila uradno ime "Zavetišče na Velikem Snežniku 1796 m" in je bila uvrščena med planinske postojanke slovenske planinske organizacije.

Težaških gradbenih del pa še ni bilo konec. Sledilo je urejanje vodnega zajetja deževnice in gradnja vodnjaka, zidava drvarnice, utrjevanje dvorišča, postavitve zaščitnega zidu za stavbo in tako dalje, lahko bi rekli, da kar brez konca in kraja.

Že v letu 1959 so stekla dela tudi pri gradnji 1800 m dolge **snežniške ceste** z odcepom od gozdne ceste proti Peklu pred Grdo jamo do sedanjega obračališča na nadmorski višini 1500 m. Gradbena dela je prevzela vojaška enota pod vodstvom kapetana **Nikole Martiniča**, ki si je za nekajmesečna dela postavila šotore na polovici cestne trase - to ravnic še danes imenujemo "Pri kapetanovi bajti". Bistrškim planincem so spet priskočila na pomoč domača podjetja, gozdno gospodarstvo in občina, groba gradbena dela pa so bila s skromno slovesnostjo zaključena 30. septembra 1960. V naslednjem letu je cesta dobila še vrhno plast, cestišče je bilo zvaljano in utrjeno. Cesta pomeni še dandanes veliko pridelek za oskrbovanje planinske postojanke na Snežniku, pa tudi za gospodarjenje z gozdom na tem območju. In znova je bilo opravljeno izredno težaško delo.

Če danes obujemo spomin na čas, ko je z delom mladih in starejših planincev v višini skoraj 1800 metrov rasla planinska postojanka na vrhu Snežnika, si komaj lahko predstavljamo žrtve in napore graditeljev, ki so jih vložili v vsak delček zidu ali opreme. Tedaj ni bilo ne avtomobilov ne telefonov, še dvokolo so imeli redki. In vrh Snežnika je iz Ilirske Bistrice oddaljen kar šest ur.

Ko se po vzponu na Snežnik bolj ali manj prijetno sesedemo za mizo v koči in čakamo na vroč čaj in šilce, smo z njeno toplino deležni tudi obilne toplote stoterih src in rok, ki so pred desetletji gradile to našo domačo planinsko postojanko.

Vojko Čeligoj
Fotografije: Silvester Maraz

NAGRADNO VPRAŠANJE

Sredi tridesetih let je Ilirska Bistrica (Villa del Nevoso) prvič dobila ulična imena. Za kraj je bil to seveda velik dogodek. Pa se spomnimo nekaterih: VIA ROMA (sedanja Cankarjeva ulica), VIA S. GIORGIO (Prešernova ulica), VIA FIUME (Bazoviška cesta), VIA TRIESTE (Vilharjeva ulica), VIA DELLE SORGENTI (Levstikova ulica), VIA DELLE CASCATE (Bilčeva pot), PIAZZA VITTORIO EMANUELE III. (Trg maršala Tita), PIAZZA XXVIII. OTTOBRE (trg pred sedanjo pošto), VIA CARDUCCI (Aljažev breg) itd.

Takoj po osvoboditvi so ilirskobistriške ulice dobile nova imena in večina jih ima še dandanes. Manj pa je znano, da smo imeli po vojni tudi **STALINOVO ULICO**, ki je bila iz političnih razlogov kmalu preimenovana.

Tokrat vas sprašujemo za današnje ime ene izmed ulic v Ilirski Bistrici, ki je bila v tistem času posvečena velikemu sovjetskemu diktatorju.

Vaše odgovore čakamo do 15. maja 1997, izžrebano (ca) pa bomo nagradili z enoletno naročnino na **SNEŽNIK**.

ODGOVOR

Prvi mesečnik **SNEŽNIK**, ki ga je urejal **Jože Keuc**, je začel izhajati septembra 1962.

Pravilen odgovor je vedela le **SONJA BAČIČ** iz Ljubljane.

Prva razglednica "Zavetišča na Snežniku". Tako je izgledala nova planinska postojanka z značilno silhueto prof. Draga Karolina ob otvoritvi leta 1961.

Snežniška cesta, drugi velik gradbeni uspeh bistrških planincev.

IZ STARIH LISTIN

O lažnem urarju

Zgodbe, ki sem jih slišala od dedkov, babic in drugih obiskovalcev razstave v trnovskem vrtcu, so bile obarvane s spomini. Bile so vesele in žalostne. Stare fotografije in listine so mnogim vzbudile veliko zanimanja, nekateri so jih opazovali celo s solzami v očeh, saj so bili spomini še močni, živi. "Poglejte, na tej sliki je moja mama, ki je umrla ko sem bila jaz še otrok." "To sem jaz v samostanski šoli." "To sta moja mama in teta v šoli za ročna dela v Dantetovi hiši." "To sem jaz v otroškem vrtcu (samostanski šoli)." "To so moji prastarši." S starih, zbledelih listin in fotografij, ki jih je že načel zob časa, je bilo mogoče še vedno razbrati letnice.

Med listinami je zbudila veliko smeha pritožba, naslovljena na "Slavno c. kr. okrajno glavarstvo" v Postojni, zoper 36-letnega "urarja" iz naše okolice. Govori o kmetu, ki je do svojega tridesetega leta "doma polje obdelaval in živino pasel, celo eno leto čez zimo na Hrvaško v gozd drevesa sekati šel, na podlagi nekiga zmožnosti spričevala" pa je dobil dovoljenje za opravljanje urarskega poklica. Novopečeni "urar" je seveda takoj poprijel za delo in na lahek način služil denar, čeprav so vse ure ostale pokvarjene in polomljene. Iznajdljivi "urar" jih je nekaj celo obdržal, da bi se še naprej izpolnjeval v svojem novem poklicu.

Pritožili so se številni opeharjenci in dva poklicna mojstra. Od okrajnega glavarstva so

zahtevali, naj zoper "urarskega mojstra" že nekaj ukrene in čimprej reši zadevo tako, da mu vzame dovoljenje za obrt "ure popravljati". Navedli so zahteve in pogoje: "Postava veljeva da se more vsakateri obrt učiti nekaj let dokler se ga nauči delati in zvrševati in po izučenu vsakateri mora dve leti kot obrtniški pomočnik in delavec obrt zvrševati, za kar se potrebuje urar znanje pet celib let."

Našega "urarja" je dovoljenje za opravljanje obrti stalo le 70 kron: 20 kron je dal za "izdajo spričevala", 50 kron pa za potovanje v Trst. V pritožbi so zapisani tudi očitki županstvu, češ "da se je spričevalo spregledalo da ni po postavi napravljeno, za kar je bilo tudi urarju v Trstu dobro znano, ako bi bil spričevalo

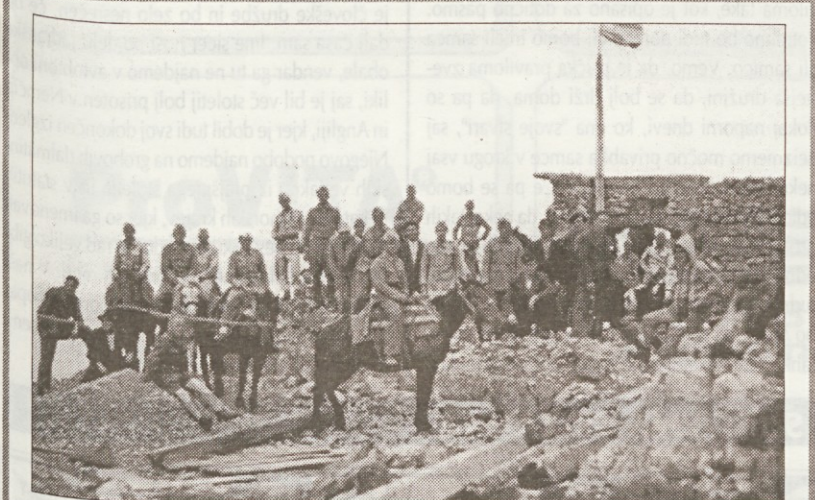
izdal, da se je pri njemu toliko let urarske obrti učil in da je tudi kot urarski pomočnik pri njemu dve leti delal, bi moral kazni ali globo do 400 kron plačati, tako pa mu je navedeno spričevalo izdal. Ker je ta naša pritožba istinita in utemeljena, naj bi bile vse navedene osebe zaslišane, da se razvidi, da se ni nikjer urarskega obrta učil ali kot urarski pomočnik delal in služil, kar navedeno spričevalo postavnim zahtevam ne zadoštuje, torej vdano zaprosimo:

slavno c. kr. okrajno glavarstvo, naj blagovoli razveljaviti dovoljenje za obrt ure popravljati.

Trnovo, maja 1901"

Listine, ki bi nam dala povratno informacijo nismo našli. Upamo, da je bila pritožba pravično rešena.

Vida Barak

August 1958: začetek delovnih akcij za gradnjo koč na Snežniku. Od nekdanje protiletalske opazovalnice so ostale le ruševine. Planincem so priskočili na pomoč tudi vojaki in gozdni delavci z bosanskimi konjički.

Za uresničitev prvega in najzahtevnejšega cilja, postavitve planinske postojanke na Snežniku, so stekla pripravljala dela že v poletnih mesecih. Zamisel je podprla domača občina, delovne organizacije, posebej Lesonit, Planinska zveza Slovenije, pa tudi vojaške oblasti. Ob skromnih dotacijah je največje fizično delo vendarle padlo na ramena bistrških planincev. Od nekdanje italijanske protiletalske opazovalnice na Snežniku ni ostalo veliko, saj je izprana malta komaj povezovala nekaj zidov. Brezštevilne pre-

Franc Štemberger se še živo spominja zidave osrednjih prostorov postojanke. Prof. Karolin je s planinci vse odlično organiziral, tako da so ključna gradbena dela tekla nemoteno. Vsem prizidkom so namenili betonsko strešno ploščo in en kap. Žal so bile številne opečne gredice za ploščo pri prenosu poškodovane in jih je bilo treba še dodatno podpirati. Še večjo težavo pa je predstavljalo pomanjkanje vode, ki jo je dokončno zmanjkalo tik pred betoniranjem strešne plošče. Morali so se znajti. Brata Franc in

August 1959: del zidarske ekipe pred nastajajočo planinsko kočjo na Snežniku. V sredini je prof. Drago Karolin s "snežniškima zidarjema" Pepetom in Francem Štembergerjem, ki sta ga spremljala žena Danica in sin Vojko.

voze gradbenega materiala iz Bistrice do Grde jame pod Snežnikom so opravila podjetja in predvsem bistrški prevozniki, na Snežnik pa je bilo treba na hrbitih spraviti praktično ves gradbeni material: les, pesek, cement, opeko, kurjavo in hrano za delavce. Prav pri prenosu lesa so pomembno delo opravili tudi učenci trnovske šole, ki so usmerili številne izlete proti Snežniku in tako podprli gradnjo. Domači taborniki so v sedlu pod vrhom za teden dni postavili šotore in prenašali deske s ceste od Grde jame na grad-

Pepe sta poiskala vreče in iz 15 metrov globokega brezna izza vrha Snežnika organizirala dviganje zmrznjenega snega in leda, prof. Karolin in gospa Ida pa sta cel dan kurila pod kovinskimi sodi. Celodnevno in trudapolno delo je bilo plačano. Natopili so 800 litrov vode in drugi dan so že lahko zabetonirali strešno ploščo.

V naslednjem letu je postojanka dobila dokončni izgled. Poleg kuhinje, dnevne sobe, sanitarij in oskrbnikove sobe je bila v koči še lična spalnica z desetimi posteljami.

MLADI PLANINCI

V šolskih klopek in v gorah

S pomladjo je oživila tudi planinska dejavnost med domačim planinskim podmladkom v šolskih planinskih skupinah na vseh osnovnih šolah v naši občini. Mladinski odsek domačega planinskega društva je z načelnico Mirjam Čeligoj in mentorji ter mladinskimi vodniki pripravil kar štiri planinske šole, ki se jih udeležuje sto mladih planincev.

Planinske šole so stekle na osnovnih šolah v Knežaku, Jelšanah, Kuteževem in na OŠ D. Ketteja v Trnovem tudi za šoli A. Žnideršiča in R. Mahnič-Brinka Pregarje. Do konca aprila se bo zvrstilo kar 20 ur predavanj predpisanih planinskih znanj, kar morajo mladi poznati za varno hojo v gore. Zaključku predavanj bodo sledili tudi zahtevni izpiti in dobili bomo nov in šolan planinski podmladek.

Stekle pa so tudi priprave za udeležbo šestih mladih planinskih vodnikov in mentorjev na tečajih, ki jih za poletje načrtuje Mladinska komisija Planinske zveze Slovenije.

Pomladno vreme pa je zvalo mlade tudi na planinske izlete, ki jih organizirajo posamezne šolske skupine. Posebno živahen je bil skupni spomladanski izlet na 1256 m visoki Javornik nad Črnim vrhom, ki se ga je 12. aprila, z mentorji in številnimi starši udeležilo kar 150 mladih planincev iz Jelšan, Knežaka, Podgore, Trnovega in Il. Bistrice. Iz vasi Lome so v dobri uri hoje dosegli razgledni stolp na vrhu Javornika, kjer so uživali v prekrasnem razgledu in se oddahnili ter razvedrili pred Pirnatovo planinsko kočjo. Živahno planinsko dejavnost načrtujejo tudi za mesec maj. (-oj)

Planinski podmladek iz vseh ilirskobistriških osnovnih šol na Javorniku nad Črnim vrhom. V ozadju je Pirnatova kočja. (Foto: Mirjam Čeligoj)

VRTNARJENJE

Živa meja

Pod besedami živa meja ali živica si večina ljudi predstavlja rezano živo mejo, običajno iz kaline (ligustra) ali pušpana; prevladujoča lastnost živih mej so v vseh primerih rastline, tudi drevesa ali vrtnice. Glede na to, kaj sadimo, razlikujemo striženo in nestriženo živo mejo. Druga lastnost žive meje je razmejevanje nekega prostora ali zemljišča.

Namen žive meje

Živa meja nas največkrat ščiti pred hrupom, prahom, vetrom in nezaželenimi pogledi, pogosto pa jo zasadiamo le zaradi estetskega izgleda. Glede na lastnost tal in okus lahko izbiramo listopadne, vednozelenne ali iglaste rastline, ki so odporne proti industrijskim plinom (forsitija, kalina ...) in proti soli (črni trn, gledičevka) za posipanje cest. Če hočemo posaditi živo mejo vzdolž meje s sosedom, jo moramo zasadiť vsaj 60 centimetrov od njegovega zemljišča. V tem primeru se bomo raje odločili za striženo živo mejo, čeprav je najbolje da se dogovorimo o skupni nasaditvi in lastništvu. V mestu, na robovih mesta, pa tudi na podeželju se je, preden posadimo živo mejo, potrebno pozanimati o omejitvah, ki jih določa Odlok o urejanju in varstvu okolja v Občini Ilirska Bistrica (priloga Snežnika v februarški številki).

Zasaditev žive meje

Pri zasaditvi moramo upoštevati, da bomo posadili na razmeroma ozkem pasu zemlje mnogo sadik, ki jih je treba stalno obrezovati in jih prisiliti, da hitreje in bohotnejše rastejo. Takšne rastline seveda potrebujejo mnogo več hrane. Pri saditvi zato poskrbimo, da bodo dobile obilico hrane v obliki komposta ali hlevskega gnojja, pomešanega z izkopano zemljo. Za saditev velja splošno pravilo: jarek izkopljemo za eno lopato širše in globlje kot je obseg korenin ali koreninske grude. Ob sadikah pritisnemo zemljo h koreninam, naredimo zalivalni rob in dobro zalijemo. Za izenačeno odganjanje in dober prijem moramo sadike obrezati za 1/3 do 1/2, tako v višino kot v širino. Listopadno drevnino z golimi koreninami sadimo takrat, ko ni olitana. Vednozeleno drevnino z golimi koreninami sadimo dvakrat na leto: spomladi pred začetkom brstenja in v času poletne rasti.

Obrezovanje žive meje

Obliko in velikost žive meje začnemo načrtovati z oblikovalno rezjo že pri vzgoji sadik in ju potem vzdržujemo z rednim striženjem. Pri obrezovanju se ravnamo po vrsti in ravnosti rastlin, kot tudi po klimi. Gosto oblikovane žive meje obrezujemo najmanj dvakrat na leto, proti koncu pomladi in pozno poleti. Iglavce obrezujemo v avgustu. Če obrezovanja nismo večši, napnemo uravnavno vrstico in režemo nekoliko poševno navzgor, da spodnji deli zaradi slabše osvetlitve ne ogolijo. Nestrižene žive meje obrezujemo in strižemo samo toliko, kot je potrebno: - da odstranimo odmrle, poškodovane ali odcvetele pogonike, - da meje ne ogolijo in ostanejo zgoščene, - da ne presežejo razsežnosti in oblik, ki se ustrezajo namenu.

Ime	Sadik na meter
češmin do višine 2 m	3
dren ali svib	3-4
forsitije, glede na rasto širino	1-3
gaber s koreninsko grudo	3-4
glog	3-5
japonski šipek (vrtnice)	3-4
kalina (liguster)	4-5
leska (razne vrste)	1-2
pacipresa	3-4
smreka od približne višine 80 cm	2
tuja (klek) s koreninsko grudo	3-4

KINOLOŠKI KOTIČEK

Pes je enakopraven član družine

Lepo pozdravljeni "pasjeljunci". Vsi skupaj smo mislili, da se je zima dokončno poslovila, pa vendar je pred dnevi kar dodobra pometla po vogalih, njivah in travnikih. To pa seveda ni zmotilo tečajnikov, ki že več kot mesec dni pridno vadijo. Rezultati so tudi že tu, saj so psi vedno bolj vodljivi. Med treningi seveda prihaja do težav, ki jih bomo sčasoma odpravili, tako da bo sprehod in vsako drugo delo s spom še bolj prijetno.

V prejšnji številki smo vam obljubili, da bomo napisali nekaj besed o nakupu mladiča. Kaj je pomembno, preden odidemo do lastnika mladih psov, s katerim se bomo dogovorili o nakupu? Najprej se v krogu družine pogovorimo o tem, ali si resnično vsi želimo psa in se zavedamo vseh obveznosti, saj s prihodom mladiča pridobimo novega in enakopravnega člana družine. Na sprehod ga je potrebno odpeljati ne glede na vreme, naše počutje ali uro vrnitve. Za sprehod, čiščenje, hranjenje in igro, na koncu pa morebiti tudi za vzgojo pri kinologih, mu moramo nameniti vsak dan najmanj uro časa. Oceniti moramo, kakšne pogoje imamo za njegovo namestitve; ali bo pes v stanovanju ali na vrtu, bo v pesjaku (ki ga bomo seveda pravočasno postavili), saj je tudi od tega odvisna njegova velikost. V 50 m² velikem stanovanju verjetno ne bomo mogli živeti skupaj z bernardincem, mastifom ali bernskim planšarskim ovčarjem, v pesjaku pa si verjetno težko zamljamo čivavo, malega pudla ali koker španjela. Če imamo majhne otroke ali bomo imeli dojenčka in če se za nakup psa odločamo prvič, si praviloma ne bomo izbrali ostrejših psov kot so doberman, rottweilerji, bullterierji. Pri tem, kakšnega psa bomo vzgojili, je največ odvisno od nas samih, zato gornja trditve ne drži popolnoma.

Če se boste odločili za nakup karakterni in drugače močnega psa (rottweiler, doberman, nemški ovčar, doga, mastif) morate vedeti, da je majhen kuža zelo prijeten, da pa bo iz te kepice

nastala mrcina, ki jo bo morala včasih krotiti neuka roka. Prav zato se je že velikokrat zgodilo, da je moral pes od hiše, saj ga njegov lastnik ni mogel več obvladati. Zavedati se moramo, da nam bo pes, s katerim smo vsi v družini že od malega pravilno ravnali, naša prizadevanja v času odrasčanja in starosti bogato vračal. Ko bomo ocenili vsa možna dogajanja v prihodnosti, si bomo vzeli čas, stopili v knjižnico, si ogledali in prebrali opise raznih pasem, njihove lastnosti, mere, pa tudi osnovna navodila za delo s psom v prvih dneh.

Seveda se boste morali odločiti tudi o tem, ali bo pes z rodovnikom ali brez njega. Rodovnik nam omogoča, da lahko odhajamo s psom na pasje razstave, se ukvarjamo z vzrejo načrtno, daje pa tudi nekakšno zagotovilo, da bodo karakterne lastnosti in zunanji izgled odraslega psa praviloma take, kot je opisano za dotično pasmo. Potrebno bo tudi doreči, ali bomo imeli samca ali samico. Vemo, da je psička praviloma zvestejša družini, da se bolj drži doma, da pa so dokaj naporni dnevi, ko ima "svoje stvari", saj neizmerno močno privablja samce v krogu vsaj nekaj kilometrov od bivališča. Če pa se bomo odločili za samca, moramo vedeti, da nekaj takih problemov ne bomo imeli, da pa bo veliko raje odhajal na potepe (to mu praviloma vedno uspe, tudi če ga še tako čuvamo) tudi po več ur, ko pa bo prišel nekajkilometrski vonj goneče se psice, lahko tudi nekajdnevni "bojni" pohod. Zaenkrat

toliko. V naslednjem prispevku bom več napisal o pripravah na konkreten nakup, prevzem in prdni bivanja psa v novem domu.

Sedaj pa k nagradi. Tokrat smo dobili pravilni odgovor: za srednje odraslega psa naj bi bil pes velik vsaj 3,5 x 2 metra, pasja utica pa 1,1 x 0,5 metra, visoka od 70 do 90 cm. Čestitamo M. Psič iz Podgrada, ki bo dobila praktično nagrado kinološkega društva.

V Kino na Vidmu je bil v začetku maja predvajan film "101 dalmatincev". Ker je risanka o tem prijetnem psu znana po vsem svetu, vam bomo zastavili tudi vprašanje, ki se nanaša na avtorja prvega filma/risanke o 101 dalmatincu. Naj povemo, da je ustvaril zelo veliko filmov o živalih najbolj znan pa je po risankah o Miki Miški, Tomu in Jerryju ter drugih. Kdo je torej prvi avtor filma o 101 dalmatincu? In še drugo vprašanje: kakšne barve ali kombinacije barv so mladi dalmatinci ko se skotijo? Nagrade bosta prispevali kinološko društvo in Kino na Vidmu. Pokličite na telefon 41-310 v večernem času.

Naj v nekaj stavkih opišemo še psa pasme dalmatincev. Po naravi je pameten, vesel, živahen, dober z otroki in lahko učljiv. Včasih so ga uporabljali za lov, saj potrebuje zelo veliko banja in ne le kratek nedeljski sprehod. Navajajo ga človeške družbe in bo zelo nesrečen, če bi dalj časa sam. Ime sicer nosi po delu jadranskih obale, vendar ga tu ne najdemo v avtohtoni obliki, saj je bil več stoletij bolj prisoten v Nemčiji in Angliji, kjer je dobil tudi svoj dokončen izgled. Njegovo podobo najdemo na grobovih dalmatinskih veljakov iz prejšnjega stoletja in v statui nekaterih primorskih krajev, kjer so ga imenovali "mali danski pes". Skratka, kdor se rad veliko giba, mu bo dalmatincev res prav po meri. V naši občini smo ga po nekaj desetletjih ponovno opazili, saj ga lahko vidite na Črnih njivah, v Jasen in na Baču, morda pa še kje. (vš)

SLIKOVNA KRIŽANKA

	ŠPANSKO MOSKO IME	NOVELA THOMASA MANNA	NORČIJA	MEDICA	POVOJNI POLITIČNI OSBOJENEC	SLOVENSKI GEOGRAFI	GRŠKI MATEMATIK	REKA V UKRAJINI
	MURSKA SOBOTA	VREDN. PAPIR				STRD		
	ZAPRTA FIOLA ZA ZDRAVILA	OBČASNOST				HERCEGOVEC		
	KRIŽ				PLANOTA V SIRIJU	VRH V KARAVANKAH		
	RAČUN. OPERACIJA				VEZNIK			MEHKA TKANINA
SESTAVIL: M. M.	ANGLEŠKI SAHOVSKI VELEM.	PUSČAVA NA KITAJSKEM	PREDLOG MAKEDON. KOLO	UDAV	IME KOLESARJA MERCEX	EWAKA VOKALA TUJA IN NAŠA CRKA	STANKO LORGER	
SOCETJE IGLAVCEV					OTOK PRI SUMATRI	SANITETNI MATERIAL	IZRAELSKI PREROK	
GLASBILA S STRUNAH					2. VOKAL IN 1. ŠUMNIK	ATIK (LATINSKO)	ITAL. SLOVNIČNI ČLEN	MESTO V MEHIKI
SLOVENSKI GLEDALIŠNI IGRALCI							KDOR NE ZELI BITI IMENOVAN	
RAJKO LOTRIČ		ANTON JANSKA	ANGLESKO M. IME	NATON			KURIR	
FRANCOSKI FILOZOF				LUKA V CR. GORI			DRŽAVA V AFRIKI	SARAJEVO ELDA VILER
DEL ŠKOTSKIH PRIIMKOV				SVOJINA		NAZIV NIZOZEMSKI ASTRONOM		LJUBKOVALNO Z. IME
SLOVANSKA BOGINJA PLODNOSTI				IZUMRLA MORSKA ŽIVAL				REKA V AVSTRIJI
UMETNIŠKI SLOG				RONALD				KONRAD ADENAUER
IVAN KRILOV		ŠPANSKI PISATELJ	NIKOLA TESLA					NOTA
AVTOR KEKCA								2. ŠUMNIK IN 1. SICNIK
TIPALKA					IME IGRALKE NIELSEN		VRSTA TKANINE	

Rešitev križanke iz marčne št. (vodoravno): Svetovni rek(ford), krasno telo, Ric, roler, Planica, jad, letalnica, sp, Tani, ZO, as, samota, ravnilo, Adula, planetoid, Loče, rman, drst, Alatri, Ljuba, er, Jeriho, Ema, kri, ss, Otto, Baas, Eck, disproporc, Leiden, sopotnik, zn, Este, nutrije, atol, on, Asta, AN.

**Občina
Ilirska Bistrica**

COMMERCE
GRAFIČNE STORITVE IN TRGOVINA d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica

GRAFIČNI ATELJE
IN
UREDNIŠTVO ČASOPISA SNEŽNIK
Bazoviška 40
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

PAPIRNICI - LINEA ART
Bazoviška 19
tel/fax. 067/42-077

Plama-pur

Suma inženiring d.o.o.
Bazoviška 18, 6250 Ilirska Bistrica
telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

ProVITA®

Inženiring d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica
Vilharjeva 27
tel. 067/41-820

KSP
ILIRSKA BISTRICA
Prešernova 7

TORIS

Vojkov drevored 14, 6250 Ilirska Bistrica

Najem in prodaja prostorov za:

- proizvodnjo
- skladiščenje
- in pisarne

Informacije: tel. 067/81-188

**transport
terminal**
ilirska bistrica

**FIZIOTERAPIJA
IN TRGOVINA**

Rozmanova ul. 1
6250 Ilirska Bistrica
tel./fax: 067/41-156

- zelena zdravila
- čaji in čajne mešanice
- ortopedski pripomočki
- ortopedski vzglavniki
- medicinska kozmetika
- preventivne in terapevtske kompresijske nogavice
- obvezilni program
- Chicco program za otroke in otroška hrana

Zavarovanim osebam izdajamo tehnične pripomočke na naročilnice (recepte).

**Gozdno
Gospodarstvo
Postojna**

primorje
ajdovščina

ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA

CENJENIM STRANKAM NUDIMO:

- vse vrste gradbenih in mizarskih storitev, asfaltiranje, montažne hale,
- prodajamo vse vrste betonov, pesek, mivko in vse vrste betonskih izdelkov,
- izposojamo gradbene odre in opažni material.

IRBIS

IRBIS d.o.o.
KOSEZE 32C
6250 ILIRSKA BISTRICA
TEL/FAX: +386 (0)67/41-082

... VSE ZA ČISTEJŠE OKOLJE

Poleg proizvodnje čistilnih sredstev in oskrbe z artikli za osebno in splošno higieno nudimo usluge čiščenja vseh vrst talnih oblog

URNIK

VSAK DAN 7 - 14
PRVA SOBOTA V MESECU 8 - 12

PURPLA TEX

d.o.o.

Gradišče 51
6243 OBROV
Telefon: 066/88-016
Telefax: 066/88-033

PE PODGRAD
Podgrad 110
6244 PODGRAD
Telefon: 067/85-031, 85-210

OSCAR

SERVIS GOSPODINJSKIH APARATOV

OSKAR SAMSA s.p.
Maistrova 17, 6250 ILIRSKA BISTRICA, TELEFON: 067/41-101

**SERVISIRAMO VSE VRSTE GOSPODINJSKIH APARATOV
(GORENJE, CANDY, ZANUSSI ...)**

DELOVNI ČAS

VSAK DAN OD 8⁰⁰ DO 14⁰⁰ URE IN OD 16³⁰ DO 18³⁰
SOBOTA OD 8⁰⁰ DO 12⁰⁰ URE

CENIK OGLASOV

1. cela stran	28 x 35 cm	90.000 SIT
2. polovica strani	28 x 17 cm	45.000 SIT
3. četrtina strani	14 x 17 cm	22.500 SIT
4. osmina strani	14 x 8,5 cm	11.250 SIT
5. šestnajstina strani	6,5 x 8,5 cm	5.700 SIT

Cena dvobarvnih oglasov na prvi in zadnji strani je višja za 30%.
Za večkratno oglaševanje znižamo ceno po dogovoru.

Pokličite: "GA commerce",
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,
tel.: 067/81-297, fax: 067/41-124

Snežnik

UREDNIŠTVO

6250 Ilirska Bistrica, Bazoviška 40

NAROČILNICA

ime

priimek

se naročam na časopis SNEŽNIK.
Prosim, da mi ga pošiljate na naslov:

V _____, dne _____
podpis: _____

AKCIJA

"Veter v laseh - s športom proti drogi"

V Športnem parku Nada Žagar se bo v soboto, 17. maja, odvijala športnokulturna prireditev "Veter v laseh - s športom proti drogi". To je v bistvu športnohumanitarni projekt, vseslovenska preventivna akcija v boju proti zasvojenosti z drogo, ki jo na nivoju države vodi in koordinira Športna unija Slovenije s pomočjo lokalnih organizatorjev. Športna unija Slovenije (ŠUS) je akcijo prvič izvedla lanske pomlad, le-ta pa je takrat tekla v devetih večjih slovenskih mestih s približno 3500 udeleženci.

Prav uspeh lanske akcije je botroval letošnji razširitvi v okviru države in celo preko njenih meja v pravo gibanje, saj se bodo mladi od konca aprila lahko zabavali ob športu in kulturi v 22 slovenskih in dveh zamejskih mestih. V dveh mesecih trajanja bo seveda veliko akcije, promocije športa, kulture in zabave, torej vsega tistega, kar naj bi mladim pomenilo pozitivno jedro preživljanja prostega časa, to pa je zagotovo eden temeljnih ciljev gibanja.

ŠUS si skupaj z lokalnimi organizatorji, v Ilirski Bistrici je to Športna agencija S & M Co., prizadeva doseči cilje prireditve s kvaliteto aktivno organizacijo športnih in kulturnih vsebin v posameznih krajih in z informativno-osveščevalnimi sredstvi, kot so zgibanke (na področju Slovenije bo razdeljeno 50.000 zgibank med učence osnovnih in srednjih šol v krajih izvajanja prireditve), plakati in majice z oznakami gibanja. Tako

obsežnega projekta seveda ni mogoče voditi brez podpore nekaterih organizacij, ki imajo posreden ali neposreden stik in vpliv na problematiko drog pri nas. Mednje sodijo vsi mediji, tako imenovana koordinacija ministrstev za zdravstvo, šolstvo in šport, delo, družino in socialne zadeve, notranje zadeve in pravosodje, nič manj pa niso pri celotnem gibanju udeleženi taborniki, planinci, klubi študentov in ostale družbene organizacije. Prav iz tega razloga je ta akcija prerasla v celoletno gibanje, ki se iz Slovenije širi tudi v evropski prostor. Tako bo projekt, na željo večine članic evropske organizacije športa za vse, predstavljen na festivalu športa za vse v italijanskem mestu Fanno 14. junija, v letu 1998 pa naj bi "Veter v laseh" postal vseevropsko gibanje.

V Ilirski Bistrici se bo zaključna prireditev začela ob 11. uri. Mladi bodo tekmovali v košarki (trojke), odbojki, rolanju in nogometu; prijave sprejemajo Športna zveza Ilirska Bi-

strica, tel. 81-177, otroška trgovina Škrat, tel. 41-228 in 42-062 ter učitelj telesne vzgoje Mario Primc v OŠ D. Ketteja. V zadnjem tednu pred prireditvijo bo v Športnem parku Nada Žagar vsako popoldne delovala tudi informacijska pisarna, v kateri bodo na voljo vse podrobnejše informacije.

Prireditve ne bo povezana samo s športom, ampak tudi s spremljevalnim programom, ki bo potekal v popoldanskih in večernih urah, saj se bo dogajalo veliko zanimivega, od risanja po asfaltu, predstavitev športnih društev in klubov, kulture... do nastopa glasbenih skupin, D. J.-jev itd.

V okviru akcije poteka na osnovnih šolah v ilirskobistriški občini tudi likovni in pisni natečaj na temo "Veter v laseh", ki se bo zaključil v Športnem parku Nada Žagar s podelitvijo nagrad ilirskobistriškega podjetja Suma Inženiring. Sicer pa so akcijo "Veter v laseh - s športom proti drogi" poleg glavnega pokrovitelja, Občine Ilirska Bistrica in župana Stanislava Prosenca, podprli še Zavarovalnica Triglav, Grafična delavnica Bor, SGP Primorje Ajdovščina, Fit Pretok d.o.o. in še nekaj manjših sponzorjev.

A. Z.

BALINANJE

Bistriški balinarji na obisku pri rojakih v Avstraliji

Kljub slabemu začetku in dveh uvodnih porazih z ekipama S. D. PLANICA in S. P. S. K. JADRAN, smo bili pred naslednjimi tekmami dovolj optimistični in trdno prepričani, da lahko tudi na težkih avstralskih terenih zaigramo veliko bolje. To je napovedal tudi predsednik Balinarske zveze Slovenije Jože Rebec, mi pa smo preostale tri turnirje - V. S. D. ISTRA, S. D. GEELONG in S. D. MELBOURNE - odigrali bolj zavzeto in se na koncu tudi rezultatsko poravnali z našimi prijatelji. Seveda velja poudariti, da tudi v Avstraliji ni šlo zgolj za rezultate, temveč za prijateljsko druženje Slovencev z dveh koncev sveta.

Čeprav smo na uradnem oziroma tekmovalnem delu obiska doživeli veliko nepozabnega, moram omeniti tudi druga enkratna doživetja, za katera so poskrbeli naši gostitelji. Med najbolj zanimivimi utrinki so bili: nepozaben "safari" s Francem Bašo iz Jasena, ki nam je priredil pravi lov na kengurje v divjini, dva 400 kilometrov dolga izleta na obalo Pacifika (enkrat z namenom, da skupaj z dvatisočglavo množico izletnikov z vseh koncev sveta pričakamo pingvine, ki zvečer prihajajo iz razburkanega in mrzlega oceana v svoja gnezda na Philip Islandu) ter enkratni piknik pri g. Zvonetu, ki je po poreklu doma iz Kala.

Od ostalih zanimivih dogodkov naj omenim vzpon na ognjeniško gorovje Hangin Rock, o katerem je bila napisana knjiga ter posnet film, obisk spomenika padlim borcem v prvi svetovni vojni na Mt. Macedonu, ogled mesta zlata "Ballarat" in praznika dela ("Mumbo") po ulicah Melbournea, obisk Chockove počitniške hiše, pa tudi ogleda dirke formule 1 za Veliko nagrado Avstralije ob jezeru v Albert parku ne

bomo pozabili. Lahko bi še našteval, a vseh prečudovitih doživetij je bilo več kot preveč.

Na koncu bi se rad zahvalil vsem gostiteljem, ki so skrbeli za naše dobro počutje, posebno Frankieju in Rudiju Iskri ter Sandri Kernel, najzaslužnejšim za naš odhod v Avstralijo. Sandro Kernel, tajnico društva, so naše balinarke opisale z naslednjimi besedami: "Na nas najmlajše balinarke (Dina, Maja, Tanja) je pazila Sandra Kernel, ki ni skrbela samo za dobro počutje 'svojih punč', kot nas je imenovala, ampak nam je poleg avstralskega balinanja predstavila tudi tamkajšnje življenje in to tako lepo, da so nas naši balinarji komaj pripeljali domov v Slovenijo. 'Naše mame' Sandre ne bomo nikoli pozabile." S podobnimi besedami smo se od naših gostiteljev pozdravili tudi vsi ostali udeleženci tega prelepega izleta. Zaželeli smo jim dobro počutje v njihovi novi domovini in jih povabili na obisk v Slovenijo, kjer jih bomo spet izredno prisrčno sprejeli.

KONEC

Vladimir Jenko

Slovenska ženska in moška ekipa v reprezentančnih dresih.

KOŠARKA

Veterani se ne dajo

Košarkarski klub Plama-pur Ilirska Bistrica pripravlja v obdobju, ko članska ekipa ne tekmuje, pogoje za sodelovanje v jesenskem delu prvenstva.

Člani torej mirujejo, v ligi Alpe-Adria pa zelo uspešno nastopajo veterani kluba, saj "Bistr" po petih odigranih krogih celo vodi v skupini B. Zaključno tekmo bo 13. in 14. junija 1997 v Poreču, kjer se bo na izpadanje pomerilo vseh deset ekip.

V nedeljo, 4. maja, se bo domači košarkarski klub vključil v tekmovalno tekmo z ekipo dečkov, ki se bodo v prvi tekmi 1. skupine II. Slovenske košarkarske lige - zahod doma pomerili z ekipo Kopra.

KK Plama-pur je v preteklih dveh mesecih sodeloval na regijskih šolskih prvenstvih in s trenerskim kadrom vodil ekipe starejših in mlajših deklic ter starejših in mlajših dečkov OŠ D. Ketteja in OŠ A. Žnideršiča. Ta podatek pove, da si klub prizadeva ustvariti široko igralno bazo, kar je nedvomno dobra osnova za prihodnost ilirskobistriške košarke.

V okviru teh načrtov namerava vodstvo kluba že v letošnjem letu vključiti moško mladinsko ekipo v ligaško tekmovalno.

Z. Debev

KARATE

Špela Muha prva v Žalcu

Karate zveza Slovenije je v Žalcu organizirala 1. pokalno tekmo za mladinke in mladince v katah in bojih (20. aprila). Tekmovanja se je udeležilo 32 slovenskih klubov z več kot 180 perspektivnimi karateisti, ki so prikazali svoje znanje in veščine v športni dvorani v centru Žalca. Tekmovanje se je odvijalo po novih, zaostrenih pravilih Svetovne karate federacije - sodniki so namreč ostro kaznovali vsako grobost ali nešportno obnašanje tekmovalcev.

Iz Karate kluba 'Samurai' Ilirska Bistrica se je tekmovalna udeležila 9 mladincev in mladink, vidnejše uvrstitve pa so dosegli: ekipa, ki so jo sestavljali Rok Jenko, Mladen Kablar in Ivo Tijan, je v konkurenci mlajših mladincev dosegla 2. mesto za odličnimi Sevnici; mladinka Marjanca Šajn je v močni konkurenci zasedla 4. mesto v katah zaradi slabega ravnotežja pri izvedbi skoka, zato pa je v bojih pri starejših mladinkah popravila spodrsrlaj in osvojila 3. mesto; mlajša mladinka Špela Muha

je v konkurenci 21 mladink z odlično izvedeno finalno kato Unsu premočno osvojila 1. mesto.

Seveda smo vse stroške pokrili v lastni režiji, čakajo pa nas še karate turnirja v Litiji in Piranu, tekmovalno za evropski pokal 'Balaton' na Madžarskem, strokovni seminar na Rogli in 1. pokalna tekma za najmlajše selekcije v Postojni. Upamo, da bomo tudi v tako napetem tekmovalnem koledarju še naprej kvalitetno tekmovali in osvajali odličja.

Stojan Šestan

LOKOSTRELSTVO

Lokostrelci "vse v zlato"

Lokostrelci so začeli letno sezono oziroma sezono streljanja na prostem že 31. marca VELIKONOČNEM ARROWHEADU v Šenčurju, od koder so prinesli 2 zlati, 2 srebrni in bronasti medalji.

Naslednja tekma za slovenski pokal v arrowheadu, ki so jo organizirali Bistričani, se je odvijala 6. aprila na Črnih njivah. V vetrovnem vremenu so se domači lokostrelci v močni konkurenci (več kot 100 tekmovalcev) odlično odrezali, saj so osvojili kar 6 zlatih medalj (Sanja Štemberger, Maja Štefančič, Boštjan Kaluža, Jan Šuštar, Dunja Štemberger in Lado Čeligoj), 5 srebrnih in 4 bronaste. Postavljen je bil tudi nov državni rekord za veterane v kategoriji compound, zaslužni naj pa je bil član Lokostrelskega kluba Mozirje.

Tretja tekma v arrowheadu je bila v Gornjem Gradu. Tudi tu sta Bistričani kljub snegu mrazu pripadli dve zlati medalji, uspešni so bili tudi 20. aprila v Kranju. Konec aprila so se lokostrelci udeležili tudi tekme za pokal Alpe-Adria v Ankaranu, z rezultati pa vas bomo seznanili prihodnjič.

Lokostrelski klub Ilirska Bistrica organizira KVALIFIKACIJSKO TEKMO - REGIJA ZAHOD za osnovne in srednje šole, ki bo v soboto 10. maja, na nogometnem igrišču Športnega centra Trnovo. Začela se bo ob 10. uri.

NOGOMET

Težave članske ekipe

Nogometni klub Ilirska Bistrica nastopa v spomladanskem nadaljevanju tekmovalne sezone 1996/97 z novim imenom, saj mu je dosedanji pokrovitelj, podjetje Transport, odpovedal pomoč. To je tudi eden izmed razlogov za finančne probleme kluba, ki se odražajo predvse pri delu članske ekipe in pokritju investicije na nogometnem igrišču v Trnovem.

Kljub temu tekmujejo vse selekcije: člani, mladinci, starejši in mlajši dečki. Na prireditvah turnirskih tekmovalnih nastopov ekipa dečkov do 10 let, ki se bodo maja udeležili velikega mednarodnega turnirja v Portugruaru (Italija).

Po doseženih rezultatih so se v začetku spomladanske sezone najbolje odrezali mladinci, saj so dvakrat zmagali in enkrat remizirali, tako da zasedajo 3. mesto na lestvici enotne primorske mladinske lige. Solidni so tudi starejši dečki z zmago proti Rakeku (10 : 0) in tesnim pora-

zom s Koprčani (0 : 1). Mlajši dečki so dve tekmi zmagali, zadnji dve pa zaradi nepredvidljivih okoliščin prepričljivo izgubili.

Občinstvo, ki v veliki meri spremlja člansko moštvo, je verjetno najbolj razočarano nad njihovimi rezultati, saj dva prepričljiva poraza in dva remija ne nudita preveč upanja na o mik z dna lestvice. Še posebej ob dejstvu, da se člansko moštvo ubada tudi s problemom števila in kvalitete igralnega kadra.

Z. Debev

OBVESTILA

Mali nogomet

Športna zveza Ilirska Bistrica prireja v soboto, 3. maja, TEKMOVANJE ZA OBČINSKI POKAL V MALEM NOGOMETU. Na tekmah v Športnem parku N. Žagar bodo od 10. ure dalje sodelovale vse ekipe iz občinske lige v malem nogometu in ekipe, ki se bodo lahko prijavile naknadno, a le v primeru, če ne bodo kršile pravil o nastopanju tekmovalcev.

V četrtek in petek, 8. in 9. maja, se bo v Športnem parku N. Žagar in na igrišču ob OŠ Podgora Kuteževo začel SPOMLADANSKI DEL OBČINSKE LIGE V MALEM NOGOMETU, ki se bo po vsej verjetnosti zaključil 19. in 20. junija s tekmami zadnjega, 14. kroga.

Regijske igre OŠPP

Osnovna šola A. Žnideršiča bo tudi letos gostitelj športnih iger osnovnih šol s prilagojenim programom. Tekmovanja v atletiki in igrah z žogo bodo v tednu med 12. in 17. majem na stadionu v Trnovem in v Športnem parku N. Žagar, v primeru slabega vremena pa v Športni dvorani OŠ A. Žnideršiča.

TRAP

Zmaga članske ekipe v II. krogu trap lige

Strelci na glinaste golobe so začeli s tekmovalnim delom v okviru državne trap lige, ki letos organizirana v treh skupinah. Bistričani skupaj s petimi ekipami nastopajo v skupini zahod. Sistem tekmovalnega je letos prirejen tako, da napredujejo v finalno tekmo po petih najboljših predtekmovalnih v skupinah le tri najboljši ekipe in trije posamezniki.

V prvi tekmi (29. marca) so v Kazljah osvojili 5. mesto. Za Bistričane so nastopili Sandi Rož (11. mesto med posamezniki), Vlado Petrič (20. mesto), Marko Mihev (22. mesto) in Tomaž Mara Matko (23. mesto).

Mladinci so nastopili v posamični konkurenci. Tu so se odrezali precej bolje, saj je Gorazd Slemenšek osvojil 2., Ivo Kompan Marko Slemenšek pa 10. mesto med 13 tekmovalci.

Drugo tekmo trap lige je organiziral bistriški klub v soboto, 26. aprila, na Črnih njivah. Članska ekipa (A. Lipolt, S. Rolih in T. Matko) je osvojila 1. mesto s 191 golobi. V posamični konkurenci je bil tretji Vlado Petrič, drugi S. Rolih, ki je deklasiral vse tekmece. Skupna finalna serija je zadel 95 golobov od 100 možnih, tako da je za celih 10 golobov prehitel drugouvrščenega Staneta Piška iz kluba Dolomiti. Odlični tretji je bil član bistriške kluba Janez Škrli, ki je v treh serijah zadel 84 golobov (skupaj s finalno serijo pa 84) in tako izpolnil normo za nastop na državnem prvenstvu za člane. Ostale uvrstitve domačih strelcev: deveti je bil V. Petrič, deseta T. Matko, trinajsti S. Rolih. Nastopilo je 31 strelcev.

Med mladinci, ki nastopajo samo v posamični konkurenci, je bil od domačih tokrat najboljši Ivo Kompan, ki se je uvrstil na četrto mesto. Gorazd Slemenšek je bil šesti, zadnji dve mesti med 12 tekmovalcev pa sta pripadli Marku Slemenšku in Davidu Kožmanu.